

പണ്ഡാരം

വള്ളേതാർ.

ഒ സ കു താ യ ഡ

പാല്ലോരാത്രംനാടകം

പരിശയകൾ:

വ കൂട്ട് ദ ത റ ഡ .

മുസാധകൾ:

നാലപ്പാട് നാരാധാരമേന്നാൻ.

KUNNAMKULAM:

Akshara Ratna Prakasika Press,

1098.

Price 12 Annas.

പക്ഷ്യവകയണം പരിശയകന്. ഏലും പ്രതികളിലും
പരിശയകൾക്ക് അപ്പടക്കം കണ്ണം.

ഭവ്യര

പ്രാത്തനകാല മനീഖിൽ ഇത്തുടർന്ന്, പുണ്യമിരിജ്ഞ ദിവിൽ മഹംകരക്കൽ — ഇതു അക്കദാനിയമമാണ്; അതുപോലെ, കാളിപ്പാസനാപോലും ഉപജീവ്യനായ ഭാസമഹാകവി ഉണ്ടാക്കിയതും ഇന്നേത്തെ കേരളക വിസ്ത്രിക്കാൻ വിവരത്താം ചെയ്യപ്പെട്ടതുമായ ഈ വിനിശ്ചയത്തിൽ മനീഖിലും എന്നെന്നും ചാലാ ജല്ലും കാണപ്പെട്ടന്തിൽ വായനക്കാർ സമംധാനിജ്ഞിട്ട്.

ഈ പദ്ധതാനും മലബാറത്തിലെ ഗ്രൂപ്പക്കങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു പുതിയ ദ്രോഗമാനന്തര ധാരാം കാണിജ്ഞിന്നതു. ഇതിനും നാടകം എന്ന പേര് നാട്ട് കാവ്യം എന്നതുമാണ് താഴെ മാത്രം ദേശിജ്ഞി; സംഘി തൃകാരഡാർ ഇതിനും 'സമവകാർ'മമനാണ് പേര് കലിജ്ഞക്ക്: പ്രവൃത്തമായ ഇതിപ്പുതം, ദേവാസ്വരവ് ദ്വാത്രിൽപ്പെട്ട പാതിരണ്ട് ഉദാത്തനായക്കമാർ, മുംജും ചോരതുചെരതായ മുന്നക്കണ്ണർ, വീംഗരസത്തിനാ പ്രാധാന്യം — ഇങ്ങിനെന്നെന്നുക്കയ്യാണ് സമവകാർ എന്ന ഏന്ന ഗ്രൂപ്പക്കത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഇതിൽ മിക്കതും പദ്ധതാനുത്തിനാണ്. ഇതിലെ പാതുകളിൽ തീപ്പുയിപ്പുരാതികൾ പെറ്റാണ് കുട്ടിപ്പും, ദക്ഷാധനക്കനിപ്പുതികൾ ദക്ഷ

സുവർണ്ണത്തിലും പെട്ടവരാണെല്ലാം.

പദ്ധതിയാണ് ഒരു ശ്രദ്ധാലുമന്മാണ്. ഈ തത്ത്വം വ്യംഗ്യപ്രധാനങ്ങളുടെ കാവും അള്ളടിയും സ്വാരം സ്വാരം ആകാശിപ്പിപ്പാൻ സവിശേഷമായ വ്യംഗ്യം. തന്നെ ദേശം, ഏതെന്നും ഇതു ചെരുടിപ്പില്ലാണി എന്നേപ്പറ്റാലും അവയും പെന്നുമാക്കി രാല്ലും ഉപകരിച്ചാലായി എന്നേ ഉള്ളിട്ട്.

ഈ തജ്ജമ എഴുതിക്കഴിഞ്ഞതിട്ട് അന്തുകൊണ്ടുണ്ടായി. മനുഷ്യിൽ മാറ്റാൻ തജ്ജമ എന്നതു വന്നതുകാണ്ട് നമ്മുടെ പരിഭ്രാംകനും ഇതിനും പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ അതു ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ ഒക്കാച്ചുപ്പാപരിപ്പൂരണക്കേണ്ടിയും ഒരു ഷിഖി ഇതു അനന്തരാവാതാത്തിൽ പതിനേരത്തിനാലുണ്ട്. കമ്മാറിയും ഉചിതജ്ഞത്തിലും നാം നന്ദി പറയുക!

ബാണേരത്താട്,
എ, ചാഞ്ചം, നീവ് }
} പ്രസാധകൻ.

ക്ലോപ്പൺ പ്രഥമാന്തരം

പ്രഖ്യാതനാടകം

ഒന്നാം ക്ലാ.

[നാദ്യന്തത്തിൽ സുരുധാരൻ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നു.]

സുരുധാരൻ:—

ഓരോണൻ, മുഖിപ്പിര, നിഹാജ്ഞന്തേമച്ചതൻ,
ഭക്ഷ്യനന്ന്, ശക്തിനായക ക്രിന്ദിനാരൻ,
രക്ഷിച്ചിട്ടെ ന തിപോലാദിമന്ത്ര, ലൈംഗ-
നാല്ലീ പിംട് പുരഷന്തരക്കമ്മ റീലൻ.(എ)

(ചുംബനാട്ട്) ഇപ്രകാരം അത്യുമിത്രനാഭാടറി
യ ജ്ഞാട്ട്. എന്തി! എന്താണ്, ഞാൻ അറിയി

മ. എംബൻ=കരക പോലെ കരഞ്ഞവൻ. മുവിപ്പിര
ന്നുംഡില്ലത്തിൽ സ്ഥിരൻ. അഞ്ജ... ദ്രോഹൻ=അഞ്ജനേഷിമന്മാ
ക്കണ്ണി ദ്രൃതം നടത്തായവൻ. ഭദ്രാധനൻ=ഭദ്രാധന ആ
ഖം ചെങ്ങുനവൻ. ശക്തി..... ധാരൻ=ധാരാക്കണ്ണ ക
പ്പിത്രാൻ [ശക്തിനാകന കഴുവിനെ ആകാശത്തിൽ നടത്തു
നവൻ, ശക്തിവാഹനൻ എന്നർത്ഥം.] അഭിചന്ദ്ര=അജ്ഞാ-
ജുവൻ. ലൈംഗൻ=ഭജി ഗണങ്ങൾ. വിരാട് പുരഷൻ=ജനാദിപ്പ
തവൻ. ഉത്ത..... റീലൻ=പ്രശസ്തകമ്മങ്ങൾ ചെങ്ങുനവൻ.
ഈതു ദിനാവക്കാരണംഗ്രാ കമ്മപാത്രങ്ങളെ സുചിപ്പിച്ചിരി
ഡ്രൂ.

ജീവൻ ഓവിച്ചുപ്പോൾ, ഒരു ശ്രദ്ധം കേരിക്കുന്നതു
ഒരാലു തോന്നുന്നതോടു അതുകൂടു, നോക്കാം. [അണിയ
ടയിൽ] അഭ്യോ, കൗരാജാവിന്റെ യജതസ്ത്വലി!
സ്വത്യാരന്ത്— ഒരു, മനസ്സിലായി.

അർച്ചനാരവിലുന്ന—

പുരാമാട്ടരമാനിച്ചു വന്നചേന്ന് മുളാ,
കൗപതിച്ചുപ്പാധനങ്ങൾ
തിരയജ്ഞമിതാ, നടക്കണ.

(2)

(പോതി)

സഹാപന കഴിതെന്തു.

[അന്തരം മുന്ന് മുഖ്യമാണ് പ്രവാഹിജ്ഞാനഃ]
എല്ലാവരും— അഭ്യോ, കൗരാജാവിന്റെ യജത
സ്ത്വലി!

കണ്ണമൻ— ഇവിടെയാകട്ടേ,
കാലം പുത്തവ പോലെയായീ ദിനകൾ വി-
പ്രൂഢിച്ചുമാം ചൊറിനാൽ;
ദോമത്തിന്റെക്കയാൽ പരശ്രക്ഷയംഗിവായീ
പുക്കന്തെന്തെന്ന് ഘുമണം;
മാന്ത്രായി പുലിപ്രജം; മലകളിൽ
സ്ഥിംധനങ്ങളിം ശാന്തരായീ;
മനൻ ടീം വഹിച്ചുവാരലക്കി—
രജാനിച്ചു ദീക്ഷിച്ചിത്വോ! (2)

എ. ദക്ഷ=യജന്മപ്പരം

രണ്ടാമൻ: — ഭവാൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്.

ധന്യത്താൽ പരിത്രാപനഗണ സുർത്തൻ
 വക്രതും; പരിജ്ഞാനത്തും
 ദ്രോഗത്താൽ; പത്രപക്ഷിമാനങ്ങളിലെ
 നീണ്ടുകൊണ്ടുനിൽക്കുന്നതും;
 ഇച്ചുണ്ണാ റു പന്ന വീഴ്ത്തു രസമായ
 ഗ്രേഹാംജ്ഞാമല്ലൂരാദം
 ഭിവ്യനാട്ടട ലോകമൊക്കെയതിലം.
 അഭിച്ഛ. ഇന്നാറുണ്ടിയാൽ. (ഒ)

ഉന്നാമൻ: — ഇതാ, വൃജുനാരായ മുംഖൻ,
 കാഞ്ഞത്തരവിൽ കഷികിപാലൻതന്നു ദൃഢതല—
 പ്രാജ്വരിഡയാവരത്തും
 ഓന്നുരിജതർ, വദയാധികസ്ഥാനിയിലും
 സംബല്പായവലിഡലുതർ,
 മാല്പത്രതില്ലി ഉന്നാചയ്യു ഉവൈഴ്സം,
 റിഡ്യുന്നർ ഓഷ്ഠത്രു വൈക
 ചേത്തരും പൊട്ടവുലർ പോലെ, വടക്കിയും
 കുതിഴ്ചിജ്ഞാനിര. (ഒ)

എല്ലാവകം: — ഇന്നിക്കജ്ഞ, ഇന്നിക്കലേ, അവളുമുസ്തം
 നം കഴിയു മുട്ടവനിങ്ങൾ തീ കൊള്ളത്തിക്കലേ
 എങ്കെ!

മന്മാതൻ :— അദ്ദേഹം, മുഖപ്രശ്നം കാണിച്ചുക
ശിരതു!

കത്തം യുപം ലസിപ്പും ക്ഷിതിയുടെ കനക—
കൈയ്യു പോലിങ്ങടപ്പി—
പുലിം ചെവച്ചുറഗി ലോകാന്വായഃ വൃഷ്ടിക്കുണ്ടു—
മേകാണി ദവൻ കണക്കു;—
വേകനീരു പാറ ഹെളിപ്പുറ, ചിന്തും വല—
പുള്ളിയും ദിംബലു;—
പ്രാദാംശത്രക്കടപ്പും പുകയിതു: നാളിന—
പ്രോഫിലുകൾക്കും പോലെ.

(3)

മന്മാതൻ :— ശ്രദ്ധിതനെ.

അംഗിക്കൈ, യഥിക്കയത്തു—
ഘുഞ്ചി, ധനം, വാലുർ ഏകാംജൈപാതനാഃ;
ദോഷിപ്പുട്ട് കിലതുംിൽ
ജനാരിഡി റു ജനത്രിനായിപ്പുണ്ടോലെ.

(4)

മന്മാതൻ :— ഇതാ, നാമേരി മഹംരാജാ ദന്തക്കവാ
ൻ!

നെയ്യിൻവണ്ടി ഫോജുനാ
വെള്ളം കോരിയാംചിഞ്ചിലും:

ഈ. യുപം=യജനന്മാദം, ചെവത്രു=യജനസ്തമംനം,
ലോകാണി=സാധാരണാന്വിച്ചി. വൃഷ്ടിക്കർ=ആദ്രു. പ്രാ
ഗംഡം=ദഹംമന്ത്രമാന്വിനം കാഴക്കും | യജ്ഞാക്രമിച്ചുണ്ടു. ദ.
ദദമിരപ്പുന്നുള്ള ഗ്രഹം.

രീ. ജനാരി=ഭായംഭി.

വോലഗ്രൂഹവശാൽ, കട്ടി

പോരേയാരിബുല പോലും

(ഒ)

ഉന്നാമൻ:— അരങ്ങേ പഠിത്തതു ശരിയാണ്.

പച്ചപ്പുലിലെംതുങ്ങിനിന്നു കുടക്കായും

ദ്രോജ്ഞാമൃട്ടിം ലഭ ചേ

ന്നിച്ചുകുറപ്പരയമ്മുഖം വണിക്കുന്നു.

പുംഞ്ചലൈരൻ പഠകൻ;

കാംഡാംറിട്ട് പടന്നക്കത്തിലുമും തു

ചുക്കുത്തിലെത്തിനി കുമാർ,

ചുംബക്കുമുഖം മണ്ണലാക്കുതിലിലായും

നേട്ടനു സൗംഖ്യം

(ഒ)

രണ്ടാമൻ:— ഇതും, മരംബാന നോക്കു.

പുംബിക്കൽനിന്നും ദേവതനാടഞ്ചു

സപ്പുംബിം, റാണ്യംളിമുാടനയൈപ്പും

പുംതീംഞ്ചുനാഃ മുത്തേൻറും മെഴ്ത്തിൽ

നിന്നൊപ്പുമഞ്ചിന്ത്രാധിമന്നംവാലു. (ഹരി)

ഉന്നാമൻ:— ഇതും, നിങ്ങൾക്കു മരംബാന നോക്കു

വിൻ.

മരത്തിനേന്നംഭാത്തിള്ളക്കം മവാഗി

മരത്തിനേന്നംഭാത്തിശരിച്ചിട്ടും മുഖ്യമാണ്

എ. മരക്കുറപ്പൻ=ഡാബാവ്. ധർമ്മവാസി=ഘോഷകക്കം. മണ്ണലാക്കുതി=വട്ടമുഖനേ വടാവ്. സൗംഖ്യം നേട്ടനു=സൗംഖ്യം ക്രാംപ്പും ദേവതായി നീണ്ടു.

၃၂

ଉନ୍ନାମଙ୍କଂ

ପ୍ରାଣବେଶରୀ ପୋଲୁଣ୍ଡ ପରିଗାଯୋଯି
ପୋତରାହୁରୁମାମେହୁରୁଳୁଳୁ ବରଣେଶରୀ. (ମନ)

ଉନ୍ନାମଙ୍କଃ— ଶରିତଗଣ.

କରଣକରମରତତାଳୀ, ଦ୍ଵୀପ-
ମରଣେଶ ଏକିରଣୁ ବନ୍ଦ,
ନିଲକଟ୍ଟଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନାଳୀ
କୁଳ ପୋଲେମିଯୁଗାଳୀ. (ମନ)

ଉନ୍ନାମଙ୍କଃ—

ମବଦ୍ୟନନ୍ଦିତିଷ୍ଠିଷ୍ଠିଷ୍ଠ
ମୁଖକହିତା କାରଦ ତନ୍ତ୍ରିଯିତ୍ତକହିତା
ଉତ୍ତରନ୍ତୁ, ତା ଫୁଲୁ:
ନରକଟଙ୍ଗାଶ୍ରମଜ୍ଞାନପ୍ରୋତ୍ସବ. (ମନ)

ଉନ୍ନାମଙ୍କଃ— ଅନ୍ତରେ ପରିତରିତ ଶରିଯାଣୀ.

ବେକୁନ୍ତରକିମେର ଶିଖ-
ବଲ୍ଲା ଚାରିଯୋରୀ ମରି;
ଦୁଃ୍ଖକଲତ୍ତାତ୍ତ୍ଵଯାତ୍ରିଦ୍ଵୀପୁଣୀ
ଶ୍ରୀକୋଣାରାମପୋଷିବେ. (ମନ)

ଉନ୍ନାମଙ୍କଃ—

ଲତାଗୀକଣ୍ଠରେତାତିପୋତିଯୋଗିତାତାତୀ—
କାକାକିମାହାରମଣୀତ୍ତ୍ଵ ପାରି,

ମ ନେ • ମବଦ୍ୟନଙ୍କଳୀ=ଧାରାଶା.

ମ ରେ • ଶିଖଙ୍କଳୀ=ଶିଖବଳୀ.

ഹ്രതാഗനൻ ഒക്കെ കഴുകന്നതിനോ
സർവ്വതലില്ല പിടാച്ചുംണ്ടോ! (മര)

മണംമൻ:— ഹരാ, ഹതാ,

നീളുള്ള ക്രയവള്ളുംവഴി മരത്തിൽ
നീനു മർമ്മാന്ന രീ;
നാളുമേരടനരിഞ്ഞുവീഴ്വിതു പഴത്ത
പോലെ കല്ലീമല്ലും;
ചോടടിഞ്ഞു സുചിരാൽ വിഴുനു തനക്കു
സീറ്റി വലുതായ തേൻ.
കുടക്കുന്നാൽ കരിവന്നത്തു മദ്ദമംച—
രഞ്ഞം മഴ പോലുവേ. (മന)

മുന്നാമൻ:— മഹാ, സജ്ജനത്തിന്റെ കോമ്പ പോ
ലെ, അശാഖവാൻ കത്തായടങ്ങി.

ഹതാ, കഴിഞ്ഞു വിറക്കുന്നുള്ളം
ഹ്രതാഗനനേരുടെ ബലപ്രശാശം:
ഉദാരഗീചന ധനാത്മകരാൽ
പ്രഭാന്ദകതിക്ഷയമന്നപോലെ. (മര)

മര. പൊന്ത=മെരവയള്ളിക്കട്ട്. മൊന്ത എന്നുമാണ്. സർവ്വം=നബി.

മന. ക്രയവള്ളും=ദംകളിം മനവരികളിം. നാളും=തീ
ജ്ഞാവാ. അഗ്രസീമ്മൻ=മുകളിൽ.

മര. ഉദാഹരിവൻ=ഡാനാൾപ്പൻ. ധനാത്മക=മുക്കൻ
നാശം.

മനാമൻ :—

ഇതാണോ, സു.കു.രണി, ച-

ല്ലവയത്രീനിന്തിക്കണ്ണായ :

ചുത്താൽ സ്വപ്തതംവൻ വീട്-

സാമനന്തരതകണക്കിനെ.

(എവ്)

മനാമൻ :—

ചാത്രത്തു കൊണ്ടുവെച്ച നല്ലിട്ടിക്കത്തു നില്ലോ

മല്ലുണ്ടു കാറ്റിലുലയുനിലയായ കയ്യുണ്ട്,

അവ നിയേറുന്നതിപെട്ട മഹിഷമഹാദി—

കാരി, മനിഹൃഷികക്രിയ ചെയ്യാണോ! (മൻ)

മനാമൻ :— എന്നാൽ ഒരു, നാളം അതുചുമനം
കഴിയും.

മനുപേരും :— അഞ്ചിനന്തനെ.

(എ) സ്ഥാവരം അതുചുമനം കഴിച്ചുടിന്

മനാമൻ :— എയും, ഇതാ, അതുചുമനം കരിരാജാവു

ഉംമുഖ്യനും, ഭീക്ഷ്മിദ്രാണമാർ മുമ്പി

ലും രാജാക്കന്നാരോക്കേ പിന്നിലുമായി, ഇ

ദേഹാന്തരുന്നതുണ്ടോ. ഇതാ,

എ.സു.കു.=മഹാമഹാത്മാ. അരണി=മനി കടമ്പരുണ്ടെങ്കണ്ണ നാ മരം. പബ്ലു=ഒം. ചുത്തു=ചുത്തുകളി ദയവായത്. തന്നെ
തിക്കക എന്നതുനു ഉപമാപക്ഷത്താൽ വിശദത്തുനുക എ
ണ്ണംമെം.

എ.സ. അവാഗി=കാട്ടവിയുംയി പരിശമാച്ച അജാഹി.
മഹിഷമഹാദി=കരിപ്പം.

യേജന്തനോഡി ചെള്ളി, ഇന്ത്യാ ലൂക വിക്രമരാഥ്
കോപം തജിജ്ഞി, ദയചെയ്യുക രംജനതിൽ,
എന്നീ പിഡി മുക്തി തദ്ദേശാഗ്രഹം ചു ഭംഗം
ചെയ്യുന്ന പെണ്ണരംഗ പാതമ്പരിഗ്രഹം താൻ.

(രം)

അതിനാൽ വത്ര. നമ്മക്കും സ്വാതംജ്ഞാവിനെ
സംഭവനം ചെയ്യാം.

രണ്ടുവേദങ്ങൾ:— അഞ്ചാറിനതനെന.

എപ്പിഡിവരം:— ജയിച്ചും, അഞ്ചുന്ന ജയിച്ചും!

(പോയി)

വിജ്ഞംഡം കഴിതെന്തു.

(പിന്ന ലൈഖ്യം ഭ്രാംബികം പ്രവേശിജ്ഞിനാ)

ഭ്രാംബർ:— ഭദ്രംബന ധർമ്മം അന്നപ്പിജ്ഞിനതി
നെറം ഇണം എറിജ്ഞി തന്നെയാണ്. എ
ന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ,

തന്നെ ബന്ധുമാരുടെ ഭൗമാക്ഷരങ്ങൾ വി-
ട്ടാച്ചാർഡിൽ തെളിവിൽ കിഷ്യഃ ലോഷഃ;
കടാവിജനഭ്രാംബനക്കുകിഃ യച്ചാ

ലച്ചുന്നമമജ്ഞം മെഴിതെന്തു ഭാരം.

(രം)

രം. ഇഴം ഭൗമാക്ഷരം പ്രക്രമണാനു തക്ക
മട്ടിൽ, പാർത്തമപരാഗ്രഹം = പാണ്ഡിവന്മാരു സ്വീകരിജ്ഞം.

രം. ഭരണികന് = മഹാവിൻ പക്ഷം.

ତେଜୁରୀ:— ହୁଏ ଦେଖୁଣ୍ୟଗରୀ,
 ଯଗନ୍ନାପରିଯାଳେବାତୁଳ୍ୟ କେବି,
 ବେବରମ୍ଭିଯଂକାଣିପକୀତି ହାତତି;
 ହୃଦ୍ୟାନ୍ତିର ତାଣିତୁ ରତ୍ନ ଧରି
 ଚାରୁଷିଷ୍ଠିଜ୍ଞନିତୁ ପୁଣ୍ୟବାନାଯେ! (୨୩)

[ଆଗରରେ ଦେଖୁଣ୍ୟଗରୀ, କଣ୍ଠାମଙ୍ଗ, ଶକତିଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରବେଶିଲୁଣ୍ଟ.]

ଦେଖୁଣ୍ୟଗରୀ:—

ହୁବାନ୍ତ ଶ୍ରୁତିବାନାଯେ; ମହି ହୃଦୟଗରୀ
 ଅନ୍ତିର୍ମିଳିତକଂ
 ସୁଵିଶ୍ରପ୍ତ୍ୟ; ନିମ୍ନରେ ହୃଦୟ; ଉପାଯରେ
 ଲ୍ଲୁପ୍ପମିତମାଯେ;
 ମରିଥୁ ବିଶ୍ଵରୂପ ମନୋଜରିତି ଶେ-
 ଜ୍ଞାନତଳିତୁ: ମ-
 ରାଧାରେତତପ୍ତ୍ୟ ବିଶ୍ଵରୂପ ମିକବେବାଦୀ.
 କଣ୍ଠାମଙ୍ଗ ତାଣେ. (୨୪)

କଣ୍ଠାମଙ୍ଗ:— ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର, ହୁବିଟିଙ୍ଗ ନ୍ୟାୟମାଯି
 ସମ୍ବାଦିତ୍ୟ ଯଗରତତ ବାନଂଚେତ୍ତୁନ୍ତାରୁ ଯୁ
 କରିବାରେନାହାନ୍ତି. ଏହିରୁକେବାଣିଗାରୀ,

୨୩. ମହି=ମୃକତ. ସୁଵିଶ୍ରପ୍ତ୍ୟ=କଣନ୍ତର. ବିଶ୍ଵ
 ଶ୍ଵର୍ତ୍ତ. ଅପରାଧଶ୍ଵର୍ତ୍ତ=ଦେଖୁଣ୍ୟଗରୀ. ହୁମତରୀ=ହୁବିଟିଙ୍ଗ
 ରୀ [ହୁଏ ଲୋକଙ୍କିଳିତରେଣ୍ଟି.]

അസൃഷിനം ക്ഷത്രിയവാക്ഷ നേട്ടഃ;
 പുത്രവാക്ഷവൈക്കുവച്ചുഖാലിം
 വിത്തം സവ്യം വിപ്രവിഞ്ചേത്തുപറൻ
 പുത്രവാക്ഷായേന്തക്കണം വല്ലുമാരും. (രജ)
 ശക്കിഃ— ഗരിയാണ്, ഗംഗാസ്തംകംണ്ട നിമ്മ
 ലംഗശാരയ അംഗരാജാവു പറഞ്ഞത്.

ക്ഷീർന്നിഃ—

ഇക്ഷ്വാക്ഷ, ശഞ്ചാതി, യയാതി, റാമൻ,
 മന്ദിരാനാഭാഗ്നിശാംഖിശർ
 സവന്നരിമന്നർമരിജ്ജിലിം, മാ,
 ജീവിച്ചിരിജ്ജുനാ മവഞ്ഞിലാലേ! (രഭ)
 ഏപ്പാവരഃ— ഗംഗാദിനന്തന, ഭാഗ്യംകംണ്ട ഭ
 വാൻ യാഗംകഴിഞ്ഞു ശോഭിജ്ജുനാ.

ദിഞ്ഞാധനനിഃ— തൊൻ അനന്തരമിജ്ജിപ്പുട്ട്. അതു
 ചാങ്ങ്, തൊൻ വന്ന് ജ്ഞുനാ.

ദേഹനിഃ— ഉണ്ണി, വരു, വരു. ഇതു ക്രമപ്രകാര
 മായിപ്പി.

ദിഞ്ഞാധനനിഃ— എങ്ങിനെയാണ് ക്രമഃ?

ദ്രോഹനിഃ— ഭവാൻ കംണനാഃപ്പി?

നരാവത്തരമാണോരീ—

ഒഴുവത്തെത്ത നമീജ്ജേദോ!

ര. അസൃഷിനം=അവിന്മ കീഴ്ത്തി. [കുറ്റിയൻ
 ആലംചെയ്യു സ്വയാദിക്കണാമെന്നർത്ഥം]

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନିଲିପିରେ

ଏତିଜ୍ଞ ବତ୍ୟକତମାଂ.

(୧୩)

ଶ୍ରୀହୃଦୟ:— ଅନ୍ତରେ ପରିଯକ୍ଷତାରେ ପଲ ସଂଗରିକରୀ
କୋଣକୁ ତୋଳ ଅନ୍ତରେ ତାତ୍ତ୍ଵଶାଖାଙ୍କୁ ଏହି
ଗ୍ରୂପକାଳିକାରୁଥି,

ଫରନ୍ ସଂଯାନ୍ତ୍ରବି, ବାନମ ପେଠିବାର୍;
ମରାଯୁଧଂ ଯୁତି; ଭୋଗ ମେତ୍ରୀ ତାଙ୍କ;
ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଚାରି, କୁତ୍ରାଧିର ତନେମି; ଡେଲାକର
ଭୋଗରେ, ତନେମି ମିକର୍ତ୍ତା ରିହ୍ୟୁରକରି. (୧୪)

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ମମାତ୍ମାକରି, ତନେକେ ତାତ୍ତ୍ଵ ଦେଇ ପ
କରୁଥିଲୁ ବେଳୀ. ଉଣ୍ଡି, ବର, ଏହିବିନ ବାଜି
ଆଶକରିବି.

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ମତ ଚାର୍ଯ୍ୟ, ତୋଳ ବନ୍ଦିଜ୍ଞଙ୍କ.

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ଉଣ୍ଡି, ବର, ବର. ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନିରେ
ଆବାଦିମ୍ବୁଦ୍ଧାନନ୍ଦାଲିଙ୍କ ହୈଶମନବେଚ୍ଛାତ୍ୟାତ୍ୟ!

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ତୋଳ ଅନନ୍ତରାଧିଜ୍ଞାପନ୍ତି.
ମୁତ୍ତ, ତୋଳ ବନ୍ଦିଜ୍ଞଙ୍କ.

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ପେଣ୍ଟର, ବର, ବର. ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନିରେ
ଆନ୍ତରେ ଶମଦୁଣ୍ଡାଧିବିରଦ୍ଧ!

ଶ୍ରୀହୃଦୟାବିନି:— ତୋଳ ଅନନ୍ତରାଧିଜ୍ଞାପନ୍ତି.
ମ, ତୋଳ ବନ୍ଦିଜ୍ଞଙ୍କ.

୧୩. ଆଯୁକତମାଂ=ଅନ୍ତରେ ବିକତମାଙ୍କ.

୧୪. ଯୁତି=ଉପଜୀବିବିନ୍. ମେତ୍ରୀ=ପ୍ରାଣୀରେଣ୍ଟକଂ.

നക്കി:- ഇണ്ണി,

ഈവിധമേ വരക്കുണ്ട്-

മായെല്ലാ യാഗവും കഴിച്ചു ഭവാൻ

വെന്നു, ജരാസന്ധൻ പോ—

ദെശതിള്ളുക റപരെ രാജസുയത്തിൽ! (ഒപ്പ്)

ദ്രാണർ:- (ആത്മഗതം) അഭ്യും, നക്കിയുടെ

അത്രിച്ചുദവും ഉദ്ദേശജനകമായിരിള്ളുന്നു.

അഭ്യുക്കിൽ, ഈ ക്ഷത്രിയക്കമാരനു വിശ്രായ
പ്രിയനാണെല്ലാ.

ഭഃഞ്ചാധനൻ:- സവേ, കള്ളി, ഇങ്ങനെവന്നൊവ

സംന്തതിൽ ക്രമപ്രകാരം മാത്രവിശ്വാസം

അംഗഭവിച്ചാലും!

കള്ളിൻ:- ഗാന്ധാരീനദന,

കുത്രുതത്താൽ കീഴമിത്തപദംഗം;

സഹിഷ്ണുക്കൈലമത്തുപുൽക്കം;

അലോചയാതല്ല തൊടാത്തതിനീ എന്നു്;

രാജർഷിയീരോക്തിവശാൽഭൂപദേശം! (ഒന്ന്)

ഭഃഞ്ചാധനൻ:- ഇണ്ടിനെത്തന്നു തോന്നുട്ട!

ദ്രാണർ:- ഇണ്ണി, ഭഃഞ്ചാധന, ഇതാ, ഇന്ത്രൻ

ഒപ്പ്. വരക്കുണ്ണം=ദ്രോപ്പുമാരു കുമിണായോടുള്ളടിയ
ര.

ഒന്ന്. രംജയിയി(ദേഹം)=രംജയം; മംക്രൂത്ത ഡീരവും
കൂടും.

പ്രിയസ്നേഹിതനായ ഭീഷ്മകൻ ഭവാനെ ഉപചർജ്ജിച്ചു.

ദിശംബ്രാധികാർ:— അതുകൊ സ്വാഗതം! തോൻ വന്നില്ലെന്നു.

ഭീഷ്മർ:— പെശതു, ദിശംബ്രാധികാർ, ഇതാ, തൈക്കൻറെ ക്ഷാരികൾറെ രക്ഷാരാധായ ഫ്രിത്രവല്ലു ഭവാനെ ഉപചർജ്ജിച്ചു.

ദിശംബ്രാധികാർ:— അതുകൊ സ്വാഗതം!

ദ്രോണർ:— ഉള്ളി, ദിശംബ്രാധികാർ, ഭവാനെറെ യജതം കൊണ്ടാടാനായി ശ്രീക്രിഷ്ണൻ അയച്ചിട്ടുള്ള അഭിമന്നു അങ്ങെയെ ഉപചർജ്ജിച്ചു.

ശക്രി:— ഉള്ളി, ദിശംബ്രാധികാർ, ഇതാ, ഇരുന്നു പുത്രനായ സഹദേവൻ അങ്ങെയെ വന്നില്ലെന്നു.

ദിശംബ്രാധികാർ:— വരു, വരു, ഉള്ളി, അച്ചുനെന്തേപോലെ പരാത്മിയായി ഭവിച്ചുണ്ടാണ്;

എല്ലാവതം:— ഇതാ, എല്ലാ രാജാക്കരാതാം അങ്ങെയെ ഉപചർജ്ജിച്ചു.

ദിശംബ്രാധികാർ:— തോൻ അന്നഗ്രഹിജ്ഞപ്പെട്ടു. എയും എല്ലാ രാജാക്കരാതാം വന്ന കൂട്ടത്തിൽ വിജോന്നു വരാതെത്തതെന്നതാണോ?

ശക്രി:— അദ്ദേഹത്തിനം തോൻ ആളെ അഞ്ചെ അയച്ചിരുന്നു. വഴില്ലെന്നു താമസിച്ചുപോയതാണെന്നു ദിശാനുണ്ടു.

ദിഃസ്തായനൻ:— അല്ലോ ആചാര്യ, ധർമ്മത്തിലോ ധനസ്ഥിലോ അതുചാര്യം, ക്ഷേണ സ്വീകരിജ്ഞക്.
ദ്രോണർ:— ക്ഷേണയോ! വരട്ടു, വരട്ടു! തൊൻ ദിവാനോട് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളിരം.

ദിഃസ്തായനൻ:— ആചാര്യനം അപേക്ഷിജ്ഞകയോടീ
ഭിഷ്മർ:— എന്നാണ് പ്രയോജനം?
സേവിച്ച ബാല്യദായികൾ മറിഞ്ഞ സോമം;
വാഴുപുകടത്തണലില്ല;— ഒരുത്തലോം യന്മും;
ഇപ്പോൾ രാജഭരണക്കിയ വിലുണ്ടെനി
ലം, വസ്തുവാവര്ത്ത? മഹമെന്റു? മഹത്തപമെന്റു?

(൩०)

ദിഃസ്തായനൻ:— ദിവാൻ കല്പിച്ചാലും! എന്നാണിപ്പും?
ദ്രോണർ:— ഉണ്ട്, ദിഃസ്തായന, തൊൻ പറയാം.
ദിഃസ്തായനൻ:— എന്നാണ് ഇനിയും അങ്ങ് ആചാരം ചാലു
ചാലുന്നത്?

ദിവനാൽത്തൊൻ സംഗ്രഹിതനയിരിന്നെ.

ക്ഷണം പ്രിയനമാ—

ണിവൻ, ത്രാനാരിൽ സ്ഥിതിയുടയവൻ,
സംഹസ്രകരൻ;

രം. സോമം=സോമം എന്ന യജത്വത്തുടെ വീം. ഇ
ജ്യോതിഷം=ഭാക്തിദ്രോ. രാജഭരണക്കിയ ദ്രോണർക്ക് തുകമൊരിക്കി
നു ചാഡ്ജേണ്ട്രൈട്ടോനമില്ലെന്ന സാരം.

രം. സംഗ്രഹിതന=പഠിപ്പിജ്ഞപ്പെട്ടവൻ. സംഹസ
രകരൻ=സംഹസം (വിക്രമം) ചെയ്യുന്നവൻ.

ശരിപ്പേന്താനിപ്പും? പറയുക!, വന്ന
നേതക്കണ്ണ? - മെന്തി.

ജീവിപ്പുന്നുകയും ദ്രോഗയിതി, വിടെ
പ്പേജാ സകലവും! (സ-ഡ)

ദ്രോണർ:— ഉള്ളി, തൊൻ പഠാം; ഏനിപ്പു കു
ണ്ണീർക്കാണ്ട് തൊണ്ണയിടരുണ്ട്.

എപ്പുവഞ്ചം:— അച്ചായ്ക്കും കണ്ണീർ വാക്കുകയോ?
ഭീഷ്യർ:— പെണ്ടു, ദാങ്കാധന, വെരതെയാണ്,
അന്നയുടെ ശ്രമ!

ദാങ്കാധനൻ:— അരവിടെ?

ഭീഷ്യൻ:— പ്രവേശിച്ച് മഹാരാജാവു ജയിച്ചുണ്ടും!

ദാങ്കാധനൻ:— കിരം വെള്ളിം.

ഭീഷ്യൻ:— മഹാരാജാവിനെറം ക്ലൂനപോലെ റൈപം
യാ പ്രവേശിച്ചട്ടാം മഹാരാജാവു ജയിച്ചുണ്ടും!
ഇതാം, തണ്ണീർ.

ദാങ്കാധനൻ:— കൊണ്ടുവരു. (ജലപാത്രം വാങ്ങി
യിട്ട്) അച്ചായ്ക്കു, മുവം കഴുക്കു.

ദ്രോണർ:— വരട്ടു, ഏനെറം കാങ്കും ചെയ്യൽത്ത
നെ മുഖോദകമായിത്തീരട്ടു!

ദാങ്കാധനൻ:— മാ, കഴും!

മമ മുൻകളവോത്തിട്ടുനുവെങ്കിൽ,-
തൗരികില്ലെന്നുമുറംത്തിട്ടുനുവെക്കിൽ,

ശരജാലക്കൊരുമായ കൈത-

നാകളും; വെള്ളിമിത്ര പ്രതിഗ്രഹാത്മം! (നം) ഒദ്രാണാർ... കൊള്ളിം, എനിഞ്ചു വിശ്വാസമായി. ഉണ്ണി കേൾക്കു.

ആലംബമല്ലുവത്തവർത്തനാണ്-

മംഖനത്തല്ലുണ്ടുകർം പന്തിരണ്ടാൽ;

ആപ്പാണ്യ ബഹാക്കിരം പങ്ങ നംകി-

കമ്പുന്നി; ദേ ഒക്കിണ, ഭിക്കുയും മേ. (നം)

കൈനാൾ (ഉപേഗത്താടക്കട്ട) യേ, അതര്.

നൃജവാണന്നനാവ] ഗ്രാസം-

ലുംചൂതിയ റിഫ്രിൻ,

യജമാം വഴി വെച്ചുട്ടി.

ഉമ്മ വണ്ണനയുക്കതുമാഡി (നം)

ഒദ്രാണാർ... എന്തോ, ധന്മാവനുനിയോ? അല്ലോ: യാ ഗാന്ധാരരാജ്യം നേടി ഗവ്ജ്ഞന കൈമി, അങ്ങോ അന്നേയുടെ ദിഷ്ടതകാണ്ട് എപ്പിഡാഡം കവും ദിഷ്ടമാണന്ന വിച്ചാരിഞ്ഞുണ്ടാണ. യാ കിഞ്ചി!

ദ്രാതാക്കരിക്കു കൊട്ടക്കുക

നം. ശരജാലക്കൊരും=ഓസംവ്യും ശൗണ്ഡും ഉപരിയാ ഗ്രാമത്തിനാൽ തുണ്ടു പിടിച്ചുതോ. ഫുതിഗ്രഹാർത്ഥം=ഓന്തി നായി.

മവ

കനാമകം

ചെപ്രതുകനാടെന്നതാണ് വഞ്ചുന്തിപാൽ!

യാച്ചിച്ചിട്ടുക്കുയോ

നല്ലതു, ബർ ബജ്പന ഒക്കിലാക്കുകയോടു? (ന.ര)

എല്ലാവരും:— എന്തു, വലാൽക്കാരേന്നയോ?

ശ്രീശ്രീ:— പെഴുതു, ദിംഞ്ഞാധന, ഇപ്പോൾ, അവളും മനുഷ്യാം മാറ്റുംണാം മാറ്റും സാമ്പത്തിക്. മാറ്റും വരുത്തുന്ന ശത്രുവായ കൈനായുടെ വാക്കു കേൾക്കുന്നതാണ്. നോക്കു, പെഴുതു, വുമാതന! ഗ്രൂപ്പിഡിൽ.

ദ്രുപദരാജസർപ്പത്തിനും

അതു, മതവിപരിന്തരിലാം

പ്രപാടിയുമേരു ചൂരന്നതും;
നിന്നക്കുവരിലപ്പായാം,

തപയി രൂഹപ്പുവക്കും ചീരാൽ
ജനിച്ചതു;— മതതാർക്കവേ

കൈനാതൻകൊട്ടം ഭൂമംഡം! (ന.ന)

ദിംഞ്ഞാധനൻ:— ആകട്ട; ആചായ്യും, തോനോനു
ഫോഡിജ്ജുനു.

ഭ്രാംണൻ:— ഉണ്ണി, ഫോഡിച്ചുകൊണ്ടു.

ദിംഞ്ഞാധനൻ:—

ചണ്ണവമഹനിച്ചില്ല

രംജ്യം ബെസ്റ്റിച്ച സഭമിൽ ബെച്ചവരോ;

ന.ര. ചെപ്രതുകം=അപ്പു നേംത്.

ന.ന. ത്രഞ്ഞാക്കൽ. ചിരാൽ=വള്ള രക്കാലമരങ്ങി.

അന്നാളീശമടക്കിയ—

തെള്ള, വെല്ലാർക്കാരക്കാലരക്കമവർ? ഒരു
ദ്രാണർ:— ചുതുകളിയിൽ ധമ്പവ്യാജത്താൽ വദ്ദേ
ജ്ഞപ്പെട്ട യധിപ്പിരദ്ദനാടാണ് ഇതു ചോദാജ്ഞ
ബാറ്.

അതുചെംതവന്ന്തുഡ്യോ സഭ്രത്ത്—

ബാളവുകൾ നോക്കിന ദീമരവത്തുത്തു?

ക്ഷവിധമതിലോന്നാൽ വിച്ഛേഡകിൽ—

ജീക്കവി പഴിപ്പുകയില്ല നമ്മുളിപ്പേ കും! (ഒപ്പ്
ഭീഷ്മർ:— കന്ന തുടങ്ങി, മരാംനായിത്തീൻ; ഒരു
ചാങ്കു, ഇതിൽ കാങ്കുമാണ് പ്രധാനം കലഹ
മല്ല.

ദ്രാണർ:— ഇർക്കാൻ കഴിയില്ല. കലഹം തന്നു
യാവട്ട!

ഭീഷ്മർ:— അചാങ്കു പ്രസംഗിച്ചുണ്ടാം! നോക്കു,
മൊറ്റ,

ഒ. വധാരക്കരിക്കലും=വധാര പ്രദാനം പ്രഥമാണ് ഗായുളിയാണ്.

ഒ. സഭ്രത്താളാളവുകൾ നോക്കിന=സഭയിലെ തുണം
കളിട വധപ്പും കണ്ണികരാട്ട കണ്ണക്കാശന. (ഈ തു
ണാ, ഇം തുണാ ഇവരു തല്ലിക്കണ്ണും പറിച്ചുടക്കേ
ണ്ട് എന്ന് ആവേചിപ്പുന്ന എന്ന ഭാവം), കനിക്കു=ക്കു തു
ണിനു നേരേ.

പാവനം, ഭർബലർ, വിരാതും, തെടിടനം
നിസന്നാടിനാകമെൻ, മേരി വടിപ്പുതിപ്പ്;
നീഹിന; നികളവർ വത്സലർ; വീഗചരിയിൽ
ഒക്കെങ്കെപ്പിക്കുയോ? മുഖവുമാത്രവർ വാഴുക
(തന്നോ? (ഒന്ന്))

രകനി:— വാഴെട്ട്, വാഴെട്ട്!

കണ്ണൻ:— തതുചാഞ്ചു, ഭേദ്യപ്പേട്ടങ്കൽ. ഭദ്രാധ
നന കട്ടു,
എ നു ചേന്ന മാത്രതെയു പരശമായീ—
ചുംനാർച്ചുംപിഡ്യും; മഹൽ—
സ്ഥാനം ഘൃംജ ജനങ്ങൾതന്ന മികവുപ-
റ്റോഹിപ്പുതിപ്പുട്ടുപ്പേട്ടു;
നുനം പോതുമിത്താക്കര; നേടുക ഉചാൻ
നിഷ്ടാൻറ കാഞ്ചും ഗരി.
ജീ?— നജീപ്പുമനത്തു പർശിരെ മയ-
തതാർത്തം എൻ വരുത്താക്കണം. (ഒന്ന്)

ദ്രോണർ:— ഉണ്ണി, കണ്ണൻ, തേജേസ്വുറിയതാണ് മും
മണ്ണു. ഭവാൻ വേണ്ട സമയത്രു് എന്നെന്ന
കാമ്മപ്പേട്ടത്തി. ഇതാ, എന്നു അഞ്ചുംട
അഭിപ്രായത്തെ അനുവദ്ധിപ്പിയാം. ഉണ്ണി,

കു. ഡീതെ=പാവനാധികാരി. മുഖം=മാനകൾ [ഈ
ഒത്രകവചനം].

റ. മഹാസ്ഥാനം പുണ്ഡ=മധ്യാന്തരായ. അന്തർമ്മവ
സ്ഥിരം=ഇടങ്ങാൻ അനേകം അവത്തുകളിൽനിന്നും

ദേശ്യാധന, തൊൻ അഞ്ചയുടെ നേതാവല്ല
യോ?

ഭീഷ്മർ:— [ഈമഹായണം] ഇള്ളേഖം ഇപ്പോൾ തന്റെ
ഴിഞ്ഞായി. സമുദ്രാണ്ടിലൂ, ദിവിനീതയാക്ക്
ക്ഷയിയാം.

ദേശ്യാധനൻ:— ഏവിജ്ഞ മാത്രമല്ല, ഏൻറെ വംശ
തിനാം സ്ഥാമിയാണ് ഇവിട്ടുണ്ട്.

ദ്രോണർ:— ഇതു ഒച്ചന യുക്തം തന്നെ. അതിരാർ,
ഉണ്ണി,

വഞ്ചിച്ചനിന്നനിവബന്ധിൽ നിനക്കുതോം.
പി;സിൽപ്പുട്ടത്തുകില, തും തവ ലാഭമേരു;
സദ്ഗംഗ്രഹത്തുടെ പരസ്പരമഥ്യസരാജി
ധമ്മാധികരവചനത്തിൽ നികക്കുമ്പോ.

(രൂപ)

ദേശ്യാധനൻ:— എന്നാൽ തൊൻ ആലോച്ചി
ജ്ഞാക്തം.

ദ്രോണർ:— ഉണ്ണി, ആരോച്ചുക്കിയാണ് ആലോച്ചി
ജ്ഞാനത്.

ഭീഷ്മരാഭോ? കണ്ണനുംടോ?
കുചരാഭോ, വത്സ, സിന്ധുരാജബന്നാഭോ?

രൂ. സദ്ഗംഗ്രഹത്തുടെ=കബിനമാരകെ. ധമ്മാധി
കാരവചനം=ധമ്മാധിവേദജ്ഞാക്കളുടെ അന്നാശസനം.

രൂ. സിന്ധുരാജാഭോ=ജയദ്രമൻ. ഭദ്രാണി=ഞ്ചപ്രത്യ
മഹാ.

ଦ୍ରୋଣିଯେତୋ, ବିଦ୍ରଠେତୋ?

ପଠକାରୋଟହୁନମମାରୋଟୋ? (୪୨)

ଦେଖୁଁଯନୀଳୁଃ— ଅଶ୍ଵଶ୍ଵ, ଅନମୁଖନୀଳୁଃ。

ଦ୍ରୋଣାରୁଃ— ଶକବିକ୍ୟାଟୋ? [ଅନ୍ତରାଳରେ] କାଞ୍ଚ
ମୋକ୍ଷକରିତକରାରିଲାଯି!

ଦେଖୁଁଯନୀଳୁଃ— ଅନମୀମ, ହୁବିଦ୍ଵରେତାହୁଃ ଶ
ବେ, କଣ୍ଠୀ, ହୁବିଦ୍ଵରେତାହୁଃ.

ଦ୍ରୋଣାରୁଃ— [ଅନ୍ତରାଳରେ] ଅତେକ୍ଷ, ହୁତୀଗନ ଚେ
ଯ୍ୟାଃ. [ପ୍ରକାଶରେ] ଉଣ୍ଡି, ଶାନ୍ତ୍ୟାରମାଜ, ହୁ
ବିଦ୍ଵରେତାହୁଃ.

ଶକବିଃ— ତାଙ୍କ ହୁତରେ.

ଦ୍ରୋଣାରୁଃ— ଉଣ୍ଡି,

ତୁଣ୍ଡିକୁହଂ ବୟଲ୍ଲୁଯାହାତ୍,

କହନେବ୍ୟଂ ବିପ୍ରଚାପଲଂ;

ଏହି ବଂ କ୍ୟାତେତାତିଯତି

ନାଦ୍ୟୋଷିଂ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟ! (୪୩)

ଶ୍ରୀହୃଦୀର୍ଘାଃ— [ଅନ୍ତରାଳରେ]

ହୁତାମାନିତା ଶୈଷ୍ଯ—

ଶ୍ରୋଧତରକ୍ଷ୍ୟକାରିତ୍ୟାକିରଣକାଳ;

ହୁତୀଗନ ସାନ୍ତ୍ୟରେ ଚେତାରକିଷ୍ଟ—

ମିଳ୍ଲାରୀ ବେକିଷ୍ଟୁନାତିଲ୍ଲ କକିଲପତରୀ. (୪୪)

രക്കി:— [അമ്മഗയം] അദ്ദേഹം, സ്വന്തമാരനായ
ആചാര്യൻ തന്റെ സ്ഥാനാലി എൻ്റെ
അട്ടക്കൽ സേവ തുടക്കയാണ്.

(എല്ലാവകം ചുംറിന്തന് ഇരിയ്ക്കുന്ന.]

ഉള്ളാധന:— അമ്മാമ, പാണ്ഡിതന്മാരുടെ പാ
തിരാജുവെൽപ്പാറി എന്നാണോ തീച്ച്?

രക്കി:— കൊട്ടത്തുകൂട്ടം എന്നാണോ എൻ്റെ
തീച്ച്.

ഉള്ളാധന:— കൊട്ടക്കംമെന്ന പറയണം അമ്മാ
മൻ.

രക്കി:— രാജ്യം കൊട്ടതെ കഴിയു എങ്കിൽ, എ
ന്തിനാണോ ശ്രദ്ധാലോകം അതുപോലെചില്ലെന്നത്?
ക്കൈ കൊട്ടതെരജ്ജു!

ഉള്ളാധന:— സവേ, കണ്ണ്, അഭ്യന്തരം പറ
യുന്നോ?

കണ്ണ്:— ഞാനിപ്പോൾ എന്തു പറയാനാണോ?
രാമൻ ശരിയുണ്ടെങ്കിലും ഭേദമുണ്ടോ
സശ്രദ്ധാരുലക്ഷ്മിയെ മഹത്തുരബച്ചയിടാ ഞാൻ;
അഭ്യന്തരം, ധിതാധിതവിച്ചാരണയിൽ പ്രമണം;
സംഗ്രാമവേളകളിലും തുണിയും ശ്രദ്ധാലോ! (സ'ം)

ഉള്ളാധന:— മാത്രല, ബുദ്ധിമൂര്ത്തായ ശത്രു
ക്കൈക്കിട്ടും ഇരുന്നുവെന്നപ്പോൾ കൊള്ളാത്ത

സ'ം . സശ്രദ്ധാരുലക്ഷ്മി=സശ്രദ്ധാരുണ്ടുമാണെന്നുണ്ടുവരുന്നു.
സംഗ്രാമവേളക്കും=യുദ്ധംവസ്തുവാണുണ്ടുവരുന്നു.

തുമയ ഒരു ക്രപ്പാദണം അത്രലോചിപ്പിട്ടും; അവി
ടെ പാത്രത്വക്കാളിട്ടു് ചാണ്യവന്മാർ.

രക്കി:— അഡ്യൂ, കിഷ്ടം!

ഇപ്പോൾ പറയാം—മെമ്പൻ
പാത്രമനനക്കാം ബലേംത്തരൻിൽ
സമ്ഭജൻ വാഴക്കിൽ, സ്റ്റൂപ്പ-
മുളവാമുവർമ്മണിലും.

(രം)

ദ്രംഞ്ഞാധനൻ:— എന്നാലിപ്പോം,
ഇങ്ങവിനുടെ കരത്തിൽ—

തേരായമേകീലപ്പേരും തോ-
നി;യ മഹിയിലിരപ്പേ?—
മുഖ്യമായീ വുലം ചൊൽപ്പും;
പരമിതു ചതിയോ, ദ-
ന്നീരാഡാ, എത്തുമാട്ടും;
റൂപ, ജല മതു ധാരം—
ക്കണ്ണുവിനേംത്തിട്ടുന്നും.

(രം)

രക്കി:— അരങ്ങയുടെ വാക്ക് അശ്വത്യമകാണ്ടാൽ
പോരാറി

ദ്രംഞ്ഞാധനൻ:— മതി.

രക്കി:— എന്നാൽ, ഇങ്ങോട്ടു വരു. [അടുത്തുമെ
ന്നീട്] അഡ്യൂ, അമാഡ്യൂ, ഇതം, അതു തു
വാൻ കൂതരംജാവു് അരങ്ങയോടിയിപ്പിട്ടും.

ദ്രോണർ:— വസ, ഗാന്ധാരിജ, പാരയ.

ശക്രി:— * പഞ്ചരാത്രംകൊണ്ട് ചാണക പരമാത്മ
ടെ വത്തമാനം വരുത്താമെങ്കിൽ, പക്ഷി രാ
ജിം കൊടുക്കാമെന്തേ. ഇവിട്ടനു വരുത്തി
ക്കൊണ്ടുക.

ദ്രോണർ:— മഹാ, വേണ്ടും

കളിപ്പിലീജ്ജുനിയ നിങ്ങൾ പാതിരു
ണ്ടാണ്ടാലെ കാണ്ടാത്തവരായ തൃട്ടുര
വീതതിജ്ജുണം പോലിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് തോൻ:
ദേം തരിച്ചുനു തുറന്നാചൊങ്ക താൻ!!

(ശ്വ)

ദ്രീജ്ജർ:— പെണ്ട, ദിംഞ്ഞായന, വ്യാജമില്ലാത്തതാ
ണാ യമ്മം. നമുക്കം ഇക്കാഞ്ഞതിൽ പ്രീതി
ധാരണപ്പെട്ടരു. നോക്കു, പെണ്ട,
അപ്പുണ്ണാഡിവക്കുകൊ, റാണ്ടിട്ടജ്ജു
നുറാണ്ടിട്ടജ്ജു ശരിയായ ഭാഗം;
അങ്ങേറംതൊപ്പുജ്ജുക വീരം: സത്ര
ആരാജനരല്ലോ ക്ഷയവംശവരമനം. (ശർ)

ദിംഞ്ഞായനർ:— ഇങ്ങിനെതന്നെന്നയാണ് എന്നുറ
നിശ്ചയം.

ദ്രോണർ:— [അത്തുറയം]

പോയ സീതേ, യാരാഴി
പിന്നിട്ടിട്ടിയിച്ചിതോ;

*പഞ്ചരാത്രംകൊണ്ട്=അഞ്ചുംബന്തി കഴിഞ്ഞു മുമ്പിൽ.

ഇപ്പോഴാ യിനമാനാകാൻ
കൊതി മേ കാച്ചുള്ളുയാൻ!

(61)

എവിടെനിന്നോണ് പാണ്യവരമാർട്ട് വത്തമാനം
വരുത്തേതണ്ണൽ?

ഭടൻ:— [പ്രഖ്യാപിച്ച്] മഹാരാജാവു ജയിച്ചുല്ലോ!
വിരാടനഗരത്തിൽനിന്ന് ദ്രുതൻ വന്നാരില്ലെങ്കിൽ

നാ.

എല്ലാവർക്കം:— വേഗം കൂട്ടിക്കുണ്ടെങ്കിൽ വരു.

ഭടൻ:— കല്പനാപോലെ. [പോലി]

ദ്രുതൻ:— [പ്രഖ്യാപിച്ച്] മഹാരാജാവു ജയിച്ചുല്ലോ!

എല്ലാവർക്കം:— വിരാടരാജാവു വന്നിട്ടേണ്ണോ?

ദ്രുതൻ:— വ്യസനംനിമിത്തമാണ് എഴുന്നള്ളാത്തത്
തോ.

എല്ലാവർക്കം:— എന്താണ് അദ്ദേഹത്തിനു വ്യസ
നാഡി?

ദ്രുതൻ:— മഹാരാജാവു കേട്ടുല്ലോ: അവിടുത്തെന്നു
റുത്തു ചാച്ചുക്കാരായ കീചകമാരെ നുറു പേ
രേയോ

ആദ്ദേഹ കൊന്നിട്ടിനാണ് റാവി.

ലൊള്ളിവായ്ക്കെങ്കെക്കും കൊണ്ടു താൻ;

അനായുധവക്കാല്യത്വതെ
നാഡിയാം മെയ്‌ക്കർ ദേഹിയാൽ! (ഡി)

ഭീഷംർ:— എന്തോ, ആയുധം തുടങ്ങതേയോ? സ്വ-
കാഞ്ചം) അല്ലെങ്കിലും ആചാഞ്ച്, ‘പാല്ലോരാഗ്രം’ സ്വ-
കർജ്ജിം.

ദ്രോണർ:— [സ്വകാഞ്ചം] എന്തുകൊണ്ട്?

ഭീഷംർ:— [സ്വകാഞ്ചം]

തീച്ചുപ്പുട്ടതാമിത്ര കൈമല്ലക്ക
തീക്കണ്ണ ഭീമൻറെ വാന്നൊദ്ദേശം!
ഈ ഒരു സോബാഞ്ചിലുള്ള രോഷ-
മാ എരുപേരിൽസുമല്ലേഖിച്ചു! (ഡി)

ദ്രോണർ:— [സ്വകാഞ്ചം] ഭവാനന്ദിനെ അംഗം
ഞ്ഞു?

ഭീഷംർ:— [സ്വകാഞ്ചം]

വിപ്രൻ, കരയിൽ വാലുട്ട്.
സ്ത്രിയാഥം കൊച്ചുക്കാലക്കർ
കൊന്ധം കാത്തായതിന് പാട
വൻകാലയിൽക്കില്ലേയോ? (ഡി)

ദ്രോണർ:— [സ്വകാഞ്ചം] വൻകാല എന്നോടീ യാ,
കാഞ്ചം സാധിച്ചു. (പ്രകാശം) ഉണ്ണീ, ദിഞ്ഞാ
യന, പാല്ലോരാഗ്രമാവട്ട്.

ഡി. അനായുധവക്കാലം=ആയുധം തുടങ്ങതെ വധം.

ഡി. സോബാഞ്ചം=സമൃദ്ധി.

രവ

കനാമക്കം

ദിഞ്ഞാധനൻ:— അതേ, പബ്ലിക്കുറാവട്ടം.

ദ്രോണർ:— ഫേ, ഫേ, ധാഗത്തിനായി വന്ന റാജംക്കമ്മ.ഡോ, നാഞ്ചിൽ കേരളക്കാർ. കേരൾ കൗൺസിൽ! ഇതാ, അതുക്കാൻ കാരാജാവു ദിഞ്ഞാധനൻ പോരാ, പോരാ, അമ്മാമനോടു യോജിച്ച്— ധാന്യധനങ്ങൾ വത്തമാനം ഏതൊച്ചാൽ, പക്കാ രാജ്യം കൊടുക്കാമോരു.

അപ്പേ ഉണ്ടി?

ദിഞ്ഞാധനൻ:— അതെ.

ദ്രോണർ:— ഈ റണ്ടുന്ന വട്ടം ഉംപ്പിച്ചപഠം
ശക്കാ:— ചേണ്ടേപ്പൂർണ്ണം അറിഞ്ഞു കുംജിലം.

ദ്രോണർ:— അപ്പേ ഗാംഗേയും?

ഭീഷ്മൻ:— [അനുഗതം]

ആചാര്യൻ പരിഞ്ഞായിം

ജായഞ്ഞാതത്തെഴു വെളിയിലെത്തുന്നു;

ദിഞ്ഞാധനനിൽചൂതിയാ—

ലാംഗ്രഹത്തിനു ചതി പറാം! (ഒര്)

[പ്രകാശം] പെണ്ട, ദിഞ്ഞാധന, എന്നില്ല വിരാഞ്ഞിംപേരിൽ മൂലാജാവരദിംബ. ഈ

പ്പൂർണ്ണം അങ്ങങ്ങളുടെ ധാഗത്തിനു വന്നില്ലെ

ശ. ദിഞ്ഞാധനനിൽചൂതിയാൽ=ദിഞ്ഞാധനനിൽ ചതി പ്രഞ്ചഗിജ്ഞാക്കാം.

നാമാധി. അതിനാൽ, അയാളിട പത്ര
ക്കണ്ണ പിടിച്ചുടക്കണം.

ദ്രോണർ: [സപകംച്ചം] ഗാംഗയെ, ഏൻറെ മുയ
ശിശ്വനാണാല്ലോ വിഭാടരംജംവ്. എന്തിനാ
ണോ അദ്ദേഹത്തിനെന്തെ വൈക്കണ്ണ പാടിച്ചു
കരണ്ടോ?

ദീപ്തിമർ: [സപകംച്ചം] തുലബ്രാഹ്മണ,
അരരികേ റമഗണ്ഡ്യമംബാണത്തോ—
ലരംഗംകേള്ളു പതാണ പാണ്യവന്മാർ:
അവർ നടപ്പെയഴുന്ന കൂട്ടരണ്ടും?;
തവ കണ്ണുമാതി) ഗോഗ്രഹ എതിലാത്രു. (രഭ)
ഭക്തി: [പ്രവേശിച്ച്] മഹാരാജാവു ജയിച്ചാലും!
പട്ടണപ്രാവശ്യത്തിനു തേങ്കൾ തെയ്യാഡായ |
രിജ്ജുന.

ദൃഷ്ടാധനൻ:

ചെയ്യാമിതേതർക്കളംത്തെന്ന
തണ്ണഗോഗ്രഹാമജിഷ്യം;
വീണ്ടുമെന്ന കയ്യിലപത്രങ്ങ്
യജന്തതാൻ സപ്പമാം ഗൗ! (രഭ)

ദ്രോണർ: എന്നാൽ കൊണ്ടുവരട്ടു ഭത്രുർ മമതേർ;

ശക്തി: എന്തിജ്ഞകന്നാനെയെ—

കണ്ണൻ: പ്രാരം പോരാൻ പോകമ്പെവരരാൻ—
തേരു വൃട്ടിനാത്തിട്ടവിന്ന!

ര. ഗോഗ്രഹം=ഗോഗ്രഹണം. [പത്രക്കണ്ണ പിടിച്ചക്കുളം]

ဒီဖုံးမဲး:— သေပါနပ္ပါယာ သိရှိပါတယ်
အမျှမျှ၊ စကုပ္ပါယာ;
ပြုပြုသေး:— မာသေ ပါ၍ မတော် သေချိန့် အသေ
ကို၊ တော်အောင်တော်ကရဲ့。 (၆၈)

ဒြောளား:— ဗျာဗျာ၊ ဒွေ့အုံ၊ တော်အောင် ဖူလူ
တိတိအဲ အောင်အုံ ပေါ်ကြမ် ကရောက်ကော်
အိုးအမောင်း။

ဒွေ့အုံ:— ဗျာဗျာ၊ ဒွေ့အုံ၊ အိုးအမောင်း။

ဒြောளား:— ဗျာဗျာ၊ ဂာကာရရာဇ်၊ ဗျာ ဂောက်ရ
ကေတတိတိ ကဏ္ဍအမတတော်ရဲ့ အောင်အုံကယ်
ကော်။

ဂေါက်း:— အောင်ကေတကော်; ဗျာဗျာ။

[အမြှောသော ပေါက်]

က ဏ ္ဍ အ မ ် း က ဖ ိ တ ေ ာ ် ။

ര സ്ത 1 റ കീ 0.

(അനന്തരം ഒരു ഘുഖ്യഗാഹനം പ്രവർത്തിക്കുന്ന)

ഘുഖ്യഗാഹനഃ:— എന്നർ പൈക്കർക്കു നല്ല കു
 ടാങ്കളുംക്കട്ടു! ഇടയപ്പെണ്ണുമും സുമംഗ
 ലികളംയിതിരുട്ടു! തെങ്ങളുടെ തന്മാനൻ
 വിരാടൻ എക്കള്ളത്രാധിപതിയായിവരാട്ടു! വി
 രാടമഹാരാജാവിനും, അട്ടുശിക്കനാളിൽ പ
 തിവിള്ള പത്രുന്നതിനും ഇം പട്ടണവീമി
 യിൽ ചെല്ലുന്ന പൈക്കരെ തെയ്യാടക്കി. പൈ
 ണ്ണകിടാങ്കളം അണ്ണകിടാങ്കളുമാക്കു ദോ
 കിയിൽ ഭേദവും ധരിച്ചുകഴിത്തു. ഞാൻ ചെ
 നും ഇവക്കുപ്പുനായി വിണ്ണാം. എന്താണും,
 ഇം കാക്ക ഉണ്ടാക്കിയ മരംതിരേലിക്കും, ഉ
 ണക്കെക്കാനും മരം കൊക്കരസി, സൗംഖ്യ
 നേരു നോക്കി വിക്രിയപ്പെരത്തിൽ കുറക്കുന്ന
 തോട്ടി ഭവിഷ്യുട്ടു! തെങ്ങമിക്കം പൈക്ക
 രിക്കം ശാന്തി ഭവിഷ്യുട്ടു! ഇവരിൽ മുപ്പുനായി
 നിന്നും, പൈണ്ണകിടാങ്കളും അണ്ണകിടാങ്ക
 ലോട്ടും വിളിച്ചുപഠാം. ശോമിത്രക, ശോ
 മിത്രക,

ഗോമിത്രകൻ: [പ്രവർച്ച്] അമ്മാവ, തോൻ വ
ന്നിക്കുന്നു.

വുല്ലശാപൻ: ശാന്തി ഭേദില്ലെട്ടു! നമുക്കും പെപ
ക്കിൾക്കും ശാന്തി ഭേദില്ലെട്ടു! എടം, ഗോമിത്ര
കു, പിരാടമഹാരാജാവിനു് അട്ടത്തിങ്ങനാളി
ൽ പതിവും പത്രാന്തരിനു് ഈ പട്ടണ
വീമിക്കിയ ചെല്ലാൻ പെപക്കലെ തെയ്യാരാ
ക്കി; പെൺകിടാങ്ങളിം അഞ്ചുകിടാങ്ങളി
മൊക്കെ മോട്ടിയിൽ വേഷവും ധരിച്ചുകഴിത്തു.
എടം ഗോമിത്രകു, പെൺകിടാങ്ങളേയും
അഞ്ചുകിടാങ്ങളേയും വിളിപ്പുകു.

ഗോമിത്രകൻ: അമ്മാവരൻറെ കല്പന പോലെ.
ഗോരക്ഷണികേ, ഘൃതപിണ്ഡി, സ്പംമിനി, വു
ഷ്ടദത്ത, കംഡത്ത, മദിഷ്ടത്ത, വരവിൻ,
വേഗം വാങ്ങവിൻ.

[എല്ലാവാം പ്രവർച്ചിക്കുന്നു.]

എല്ലാവരം: അമ്മാവ, വന്നനം!

വുല്ലശാപൻ: ശാന്തി ഭേദില്ലെട്ടു, നമുക്കും പെപ
ക്കിൾക്കും ഇടയെല്ലാംകിടാങ്ങൾക്കും അഞ്ചു
കിടാങ്ങൾക്കും ശാന്തി ഭേദില്ലെട്ടു! വിരാടമ
മഹാരാജാവിനു് അട്ടത്തിങ്ങനാളിൽ പതിവും
പത്രാന്തരിനു് ഈ പട്ടണവീമിയിൽ ചെ
ല്ലാൻ പെപക്കലെ ഒക്കായിരിപ്പുനു. കുരുനേ
രം നമുക്കു പാടുകയും അട്ടകയും ചെയ്യാം.

എല്ലാവകം:— അമ്മാവൻറെ കല്പന പോലെ. [എല്ലാവരം അട്ടണ]

വുഡിഗാപൻ:— ദേഹം, ദേഹം! അസ്ത്രലംഘം, അസ്ത്രം ചാട്ടം. സ്ഥാനം അത്വം.

എല്ലാവകം:— അയ്യു, അയ്യു! അമ്മാവ, അതികേ മമായി പൊടി ചൊണ്ടാണ.

വുഡിഗാപൻ:— പൊടി മാത്രാസ്ത്രം, ശംഖിനേം യും പെരുന്പാംയുടേയും ശബ്ദവും ചൊണ്ടാണ എം.

എല്ലാവകം:— അയ്യു! അമ്മാവ, പകൽച്ചു ഗ്രന്തി നിലാവു പോലെ വിളിത്ത് പൊടിക്കാണ്ടു ദ്രി യ സൂച്ചൻ ഉണ്ടാ ഇല്ലായാ എന്നായാണോ!

ശോമിത്രകൻ:— അയ്യു! അമ്മാവ, ഇതാ, കരം കളിമാർ തയിർക്കു പോലെ വെള്ളത്തെ കുടുമ്പം മായി, കരിവണ്ണിക്കാരു കേരി, തെങ്ങത്തുകൾ കു നേരെ ചാരിയുവകനു.

വുഡിഗാപൻ:— അയ്യുയു! അനുകളം വന്ന വീഴ്ന്ന. അനുകളിക്കുളെ, പെൻകാഞ്ഞതുണ്ടെലെ, വേഗം കടലിൽ കടന്നോളിൻ.

എല്ലാവകം:— അമ്മാവൻറെ കല്പന പോലെ. [പോയാ]

വുഡിപോപൻ:— ഹാ! ഹാ! നില്ലിൻ, നാല്ലിൻ!

അടിപ്പിൻ, അടിപ്പിൻ! പിടിപ്പിൻ, പിടിപ്പിൻ! നമക്ക് ഈ വിവരം വിരാകമഹാരാജാവിനെ ഉണ്ടത്തിക്കൊം. (പോയി)

പ്രവർക്കംകഴി എന്തു.

[അനന്തരം ഒരു ഭാഗം പ്രവർച്ചിപ്പിന്]

ഭരണി:— മേ, മേ, വിരാകമഹാരാജാവിനെ ഉണ്ടത്തിപ്പിൻ, ഉണ്ടത്തിപ്പിൻ!— ഇതാ, ധനത്താഖ്യാനാർക്കളിലെ കൂളിച്ചവനു പെപക്കളെ കുറ്റകാണ്ടിപോകുന്നു. അവിടെ യാകട്ടെ,

കിടാദാദി പാശത്രം, പാന്തുവാക്കി റാഴ്കായും, മുഖംഡാദി പേടിച്ച പക്കച്ചനോക്കിയും; മുക്കമാത്തസ്പർമോആത്രു മുരംമേ കൂഴക്ക്രോന്നാക്കലമായി ഗോക്കലം. (എ)

എന്നോ.

[അണിയരയിൽ]

ധാത്തരാഖ്യാനമാഴരം?

ഭരണി:— അതും, അതെ.

മു, പാക്കി=തീട്ടു. മുഖംഡാദി=കുട്ടിക്കിം.

കിന്തുകി:— [പ്രവേശാച്ച്] ഇതു, സഹാദരോഹണി
ടി ദ്രോഹാള്ളുനവക്കു യോജിച്ചതു തന്നെ.

ചാപം കിലച്ചു, രിയ കരുംയും മുരക്കി,
മെൽചുട്ടക്കിട്ടു, ദരിഡാക്കിയ തേരിഡബി,
വീഞ്ഞശരബന്ധം കൃതാസ്രൂട്ടക്കൊഞ്ചു
രാജാവൊട്ടുള്ളപക പൈക്കളിൽ വീട്ടിട്ടുനു.

(2)

ജയസേന, തിരുനംഖലചുട്ടകളിൽ എഴുപ്പട്ടി
രാളിയും മധ്യരാജാവിനും, അനവസരത്തിൽ
ഉണ്ടായുള്ള തിരുവുള്ളക്കേട്ടണ്ണാവും. അതു
തിനാൽ, പുണ്ണാധം കഴിത്തിട്ടും ഉണ്ടായുള്ള
കൊള്ളിം.

ഭേദം:— അമ്മൻ, ഇതും അടിയന്തരക്കാഞ്ഞമാണും. വേ
ണം ഉണ്ടായിരുള്ളുണ്ണം. [പോയി]

കിന്തുകി:— എന്നാൽ ഉണ്ടായിരുള്ളും. [പോയി]
[അനന്തരം രാജാവു പ്രവേശിക്കുന്നു]

ആയരും, ദിവാലാലുഡിലാളം കിടാങ്ങും തെട്ടി
പൂശണത്തിന്റെപെപ്പുരിഷ കവന്നുപായിട്ടുനു;
പീനാംസം വളയിലുക്കിട്ടുമരന്നും കയ്യു,
നിർമ്മിജ്ജം കൂളിമന്ത്രസദ്ധയുണ്ടും! (2.)
ജയസേന, ജയസേന.

ര. കൃതാസ്രൂട്ടക്കൊഞ്ചുയവില്ല രിലിച്ചുവും.

ര. പീനാംസം=ചുമക്കു തട്ടിച്ചുത.

ടേൻ:— [പ്രവർത്തിച്ച്] മഹാരാജാവു ജയിച്ചുണ്ടാണ്
ജയിച്ചുണ്ടാണ്!

രാജാ:— മഹാരാജാവെന്ന പറയേണ്ടാ; എന്നെന്നും
ക്ഷതിയത്പരം നിരസിഞ്ചപ്പുട്ടപോയി. ആലു
തൈപ്പും വിസ്തിച്ച പറയുക.

ടേൻ:— മഹാരാജാവേ, അപ്രിയങ്ങൾ വിസ്തിഞ്ചു
തത്സവയ്ക്ക്. ഇതാണ് ചുക്കൾ:
വിറങ്ങത തേരിന്നപൊടിയാലുഭരം
നിംതാലും മാട്ടകമിതൻവച്ചുപ്പിൽ
മഹാദ്വിയേറിടിന പാടിൽമാറും
നാനനിം വേരുതിരിഞ്ഞു കാണും! (8)

രാജാ:— എന്നാൽ,

വിൽ റന്നിട്ടുക്കുമ്മ തേരുംഞ്ഞു ഷട്ടും;
കൂദാളളം പിറകെ വരട്ടു വേണമെങ്കിൽ;
പൈക്കിശാക്കാളുാളുമൊക്കെ വേലു പാഴിലാക്കാ;
ചത്രാലും പുക്കം; വിട്ടവിജ്ഞിൽ സ്ലൂ ധമ്മം.

(9)

ടേൻ:— കല്പനപോലെ. [പോതി]

രാജാ:— അല്ലോ, എന്തായിരിഞ്ഞാം ദിഃസ്താധനനു് എന്നും
പേരിൽ വൈരം? ഓ, യാഗത്തിനു
ചെന്നിശ്ശുന്നു. എന്തിനെ ചെണ്ടും? കീച്ച
കമരങ്ങുടെ മരണം വിമിത്തം തന്നേർ ഘ്രണ

നത്തിലകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അ പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുള്ളും പാണ്ഡവരാക്കട സ്നേഹിതനാബന്നാളിരിക്കും. എത്തായാ ദുഃ, പൊതുക്കതനെ വേണും. മനുസനപുര തനിൽ താമസിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട്, ഭക്ത്യാധന നീറം സ്ഥിതി സന്ന്യാസിക്കിവുണ്ടാവും. അമാവം,

ഭക്ത്യാധനനീറം ദേഹത്തെ-

യിദ്ദേഹമുരചെ യുടാ;

ആവസ്ത്രഭേദം ചൊലിച്ച-

നോക്കമല്ലോ നിരന്തരം.

(ബ)

അതുവിടെ?

ഭന്ന്:— [പ്രവേശിച്ച്] മഹാരാജാവു ജയിച്ചാലും!

രാജാ:— സന്ന്യാസിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് വാ.

ഭന്ന്:— കല്പനപോലെ (പോസി)

(അനന്തരം സന്ന്യാസി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സന്ന്യാസി:— [എല്ലാംവും നോക്കിയിട്ട്] എന്തെ, ഈ

തന്റെബന്ന്?

രഥമൗഖ്യം തെരുവാരൻ; തുരഗവരർ സ-
ന്നാലും; സിഡി—

മുഖിന്തു മാതാപ്രാണരംഗരു—
കബി ഭജനം;

നു.പ

രണ്ടാമക്കം

കരക്കം കണ്ണിട്ടുനമനസി പതിവ്—

പ്ലാതത ഭേദമോ—

നീ; തത്തന്നെച്ചുംപുട്ടുപ്പ്, ചലമതി തോ—

ന,ക്ഷമരവർ.

(ര)

[അടഞ്ഞവെന്നിട്ട്] ജയിച്ചുംപും, ഭോൻ ജയി

ചുംപും.

രാജാഃ— ദ്രോവാനേ, വിരാടന അടഭിവംദനം ചെ
യ്യുന.

സന്ധ്യാസി!— നല്ലതു വരട്ടു!

രാജാഃ— തൊൻ അന്നഗുഹിതനായി ഇതാ, പീം.
ഇരിപ്പു.

സന്ധ്യാസി!— (ഇരുന്നിട) അപ്പായേറു രാജാവേ,
യുഖലാദ്യമമിതെന്തിനാ?

രാജുഗ്രൗണിവല്ലനത്തിനിനാ?

സവിഷ്ണുക്കർശൽ ചേപ്പുംനോ?

ഭീനസംരക്ഷണാത്തിനാ?

(പ)

രാജാഃ— ദ്രോവാനേ, ഗോഗ്രമണത്താൽ എന്നെ
അപമാനിച്ചുകളിരത്തു.

സന്ധ്യാസി!— ആരംഭി

രാജാഃ— ധാത്തരാപ്പുംനും

സന്ധ്യാസി!— ധാത്തരാപ്പുംനുംരോ? (അത്തമാനം)
രീ, കര്മ്മം!

ര. അചലമതി=മനസ്സിനു കല്പകമെല്ലാത്തവൻ.

പ്രീകാരകത്പം ക്രമഗണ മനസ്സി
മനസ്സിനാകവിഷംറിട്ടുണം;
ചെവരല്ലിയന്നാരവർ തെരം ചെങ്ങൾ
തേതാനാനം തെരിഞ്ഞിവർ ചെങ്ങ് പോലെ.

(നം)

രാജാഃ— ഭഗവാനേ, ഏന്താണിപ്പോൾ വിചാരിജ്ഞ
നാതോ?

സന്ദ്രഹിഃ— അഥവിജ്ഞ. അവരെപ്പുറി ദിവിജ്ഞ
അണം.

രാജാഃ— ഇനിമേൽ അന്നത്തേക്കയില്ല. ശക്തനാണെ
ക്കില്ലോ യുധിഷ്ഠിരൻ ക്ഷമിജ്ഞമെന്ന വൈദ്ധിക്കി,
ഞാൻ ക്ഷമിജ്ഞനാതല്ല.

സന്ദ്രഹിഃ— ശരിതനെ. (അത്മഗണം)

ഇപ്പോൾ, പണ്ണാന്തിന്റെവിൽക്കിടപ്പും,

രാജുംശം, കൃഷ്ണരാമാണിശ്വരത്വം,

വേദം മാറിപ്പോള്ളുമല്ലോ പ്രശ്നം!

മർക്കഡാനത്പരം അനാതമായ് ബന്ധവിജ്ഞാ. മര

ദ്രോഹിഃ— [പ്രവേശിച്ച്] മഹാരാജാവു ജശിച്ചാലും!

രാജാഃ— പിന്നെ ദിംഞ്ഞായനൻ ഏറ്റു പ്രവത്തിജ്ഞനാ

സ. ഏകാദക്തപരം=ജനാതിത്വം. [കനാജ്ഞം, ബഹിയിച്ച്]
അക്കെ ചാംപ്. ഇരുവർഷ=ഒന്നും.

മ. 0. പണ്ണാന്തിന്റെവിൽ=ഇവക്കണ്ണ വിരിച്ച നിലത്ത്.
പ്രശ്നം=പ്രാഥുരധിത്വനാം. മർക്കഡാനത്വം=ഡ്രോഹിഃ ക്ഷ
മ. അനാതം=ഓറിയപ്പേട്ടത്.

ഭന്ന്:— ദിശ്യാധനൾ മാതൃജ്ഞാ, ഭ്രമിയിലെ റംജാ
ക്കൊരുവേശക്ക് ഏതുതിയിട്ടുണ്ട്:

ദ്രോണൻ, ജയദിപം, നമത്തുന്നദീതനുജൻ
സല്പൻ, കൃപൻ, ശക്രൻ, വിഗ്രഹനംഗരാജൻ-
തേരേട്ടിയാടയുള്ളും കൊടികൊണ്ട് തന്നെ
തോറംവി തന്നെള്ളവർത്തൻ കണ്ണയാലുണ്ട്. (മൂ)

രാജാ:— [എഴുന്നേറ്റ തെളിച്ചുംകൊണ്ട്] തന്റെവോൻ
ഭീഷ്മം വന്നിട്ടേണ്ടാണ്

സന്ധ്യാസഃ:— (അമ്മഗരം) കൊള്ളിൽ. അതുകൂടിജ്ഞ
പ്രൂട്ടിക്കം ഇദ്ദേശം മംഡല വിട്ടിപ്പ. എൻ,
എഴുന്നേറ്റിയതെന്തിനെന്ന
ക്രാക്കളുടെ സ്വർഗ്ഗത്തിലുണ്ട്?
കരാർ കടന്നിതെന്നെന്നെന്ന
സുരിപ്പിപ്പതിനായെ വരം! (മൂ)

രാജാ:— ആരവിംബന്താണ്?

ഭന്ന്:— (പ്രവേശിച്ച്) മഹാരാജാവു ജയിച്ചുംല്ല!

രാജാ:— സുരനെ വിളിച്ചു കൊണ്ട് വാ.

ഭന്ന്:— കല്പനപോലെ (പോയി).

സുരൻ:— (പ്രവേശിച്ച്) തിരുമെന്തി ജയിച്ചുംല്ല!

രാജാ:—

കൊണ്ടവാ തേരുടൻ; വന്നാ—

ടണ്ട് മാന്നൻ രണ്ടാമി;

മ.ര. സുരിപ്പിപ്പതിനും=ഭാമ്മിപ്പിജ്ഞവാൻ.

മ.ര. രണ്ടാമി=ജുലുംകൊണ്ട് സ്വർഗ്ഗരിഞ്ഞേണ്ടെന്നു
വിക്രന്നകാരൻ

ദീപ്യക്കമ്പകളാൽത്തേരവി
ദേഹിപ്പനാജവൈയധി നൊൻ. (മൂ)

സുതൻ:— കല്പവോലെ തിരമേനി,
അഭിരബ്ദിസന്ധിദേനത്തിൽ
പുരിചിതമാകും വോന്നും തേരിപ്പേ;
അതു കൊണ്ടുപോയിതുതര—
നടർഖത്തുവില്ല കാണിപ്പുന്. (മു)

രാജാ:— ഉണ്ണി പോങ്കുംഡിന്തുവോടി
സന്ധ്യാസി:— രാജാവേ, അയ്യുക്കതോ, ഉണ്ണിവയ ഒരു
യജ്ഞത്തോ.

കാക്കാ ദോഷഗ്രാമപിൻ; ബാല്യദശയാൽ
പോർവാരിയുള്ളിനമാ—
ബേംറാഞ്ചപ്പിന്നായാരാഹവാനലുനരി—
ചീടാതിരിജ്ജു ദുഃഖം;
ശാന്താരിസുതരോ മടിജ്ജുകയുമു—
ശ്ലൂം പ്രവത്രിജ്ജുവാൻ;
പോരിനകേട്ടകളുാദരിക്കണവു കൊ—
ണഡ്ലിഞ്ചേ ചൊല്ലുന നൊൻ. (മു)

രാജാ:— എന്നാൽ മരംഡ തേരെ വേഗത്തിൽ
തെയ്യാഡക്ക.

സുതൻ:— കല്പന പോലെ.

അജവൈധി=ഇരയപ്പു തില്ലാണവൻ.

മർ. അരിചെന്നുഡിനോ=പഠംഡർപ്പു വിശക്കൽ.

മര. ശൗദവാനവൻ=യുദ്ധമാകന അനാ.

രാജാ�— അപ്പേക്ഷിൽ വരിക.

സുതാർ:— തിരുമേനി, ഇതാ അടിയൻ.

രാജാ�—

നീ താനിപ്പോൾ ക്ഷമാരഗ്രം
തേർ തെളിപ്പും തെരുവാൻ?
വിട തന്നോ നിന്മാശായാൾ
റൂച്ചർ തന്റെ സൃഷ്ടിപ്പാണോ? (ചന്ദ്ര)

സുതാർ:— തിരുമേനി പ്രശ്നാപ്പിഡ്യം. അടിയൻ
സൃഷ്ടിനാര മറ്റൊരു തേരിം രൂട്ടിക്കാണ്ട് ചെ
ന്ന. ക്ഷമാരിനാക്കേണ്ട,
കളിയാക്കുന്നതിനോ, കൈ-
ലൂതിനാണെന്ന മുലമോ,
പുരന്ന തെളിപ്പും തെളിപ്പും
ബുധനാളിയും കൈനാൻ. (ചന്ദ്ര)

രാജാ�— ബുധനാളിയോ?

സന്ധ്യാസ:— രാജാവേ മതിമതി, പരിശ്രമം.

ചക്രവർത്തിക്കാണ്ട് ചൊടിമാരി ചോഴിച്ചിട്ടുന്ന
തേരാണ്ട് നമ്മുടാട ബുധനാളിപ്പോയിയെക്കിൽ,
തേർ തന്നെ, നേമിയെന്നലിക്കുണ്ടുതുതു, വാനം
കൂടാതെയും ദ്രുതമമിത്രര വെന്നാക്കാളിം. (ചന്ദ്ര)

രാജാ�— അമ്പട്ട്, ക്ഷണാത്തിൽ മരാരായ തേർ ഏരും
റാക്കുക.

ചന്ദ്ര. നേമി=ചക്രവർത്തിഞ്ചും ചും അമിത്രം=ചെവ
രിക്കെലി.

സൃതൻ:— കല്പന പോലെ [പോൽ]

ഭരണി:— (പ്രവേശിച്ച്) കൊച്ചുതന്ത്യരാഖ്സം തേർ അര
പജയപ്പെട്ടുംപായി.

രാജാ:— അപജയപ്പെട്ടുംപായെങ്കി?

സന്ധ്യാസി:— എന്നിനെ അപജയപ്പെട്ടു

ഭരണി:— മഹാരാജാവു കേട്ടാലും:

യുദ്ധജതർ മാറ്റാർ പലവരം

തതസ്തമാള്ളും തട്ടക്കയാൽ
തോന്ത കാട്ടിലെംബളിച്ചീടാം

ചുടലഞ്ചായ്ത്തിരിച്ചു തേർ. (മന്ത്രി)

സന്ധ്യാസി:— [ആര്യഗതം] കാ, അവിടെയാണേഛ്വാ
ശാശ്വതിവം. [പ്രകാശം] രാജാവേ,

നിമിത്തമൊന്നാഡിച്ചും, തേർ

ചുടലഞ്ചായ്ത്തിരിച്ചുതിൾ;

അംഗവേർ നിവസിച്ചീടി—

മിടം ചുടലയായേ വരും! (രംഗം)

രാജാ:— ദേവാനേ, അനന്വസ്ത്രത്തിലെ ഫലിതം²
അരിശമാണാക്കുക.

സന്ധ്യാസി:— അതിശാം തോന്നേണ്ണാം. ഒരിഞ്ഞല്ലും
നോന്ന് വ്യാജം പറയുകണായിട്ടില്ല.

രാജാ:— അതു ശരിതനെ. (ഭന്നോട്) പോ; വി
ണ്ണം വരുത്തമാനമറിയുക.

ഭന്ന്:— കല്പന പോലെ [പേംഗി]

രാജാഃ:—

വൈച്ചന്നിസ്തുഖ്യമെന്തും?
യൊട്ടക്കിളുക്കിട്ടും വിധം,
എറിന്തിന്തിർക്കുത്തപോലും
വന്നെതിട്ടുന്ന ഒക്രമായി? (൧.൩)

ശ്രൂം ഏന്താബന്നന്നാറിയുക.

ഭന്ന്:— [പ്രഖ്യാതിച്ചു്] മഹാരാജാവു ജകിച്ചും!
ചട്ടകാട്ടിൽനിന്ന്, അല്ലെന്നരം കാതിരക്കല്ല
വാത്രമിപ്പിച്ച കമരൻ—

സന്ധാസി:— ഇവൻ എന്ന അസംസ്ത്രവാദിയാണെ
കയാല്പി.

ഭന്ന്:—

അവേംസ്തുവതിപ്പിച്ചുസിതകരിളിക്ക്
ചെന്തിരം കേരിനാൾ; എ
റവേംറീടാതെ കാണ്മീലബാങ്ക് കാതിരേയേം,
മനെ! പോരാളിയേയും;
അവബാല,അവിട്ടും തേരുക്കിം ചെരുതുമന—
ഞാതെയായീ, മാല്ലുക്കാട്ട്.
കിന്നുലേറ്റുടി— അവിൻ കൊടുന്തിയയെയാഴ
കണ്ണ കോദണ്ഡിണിയം. (൧.४)

സന്ധാസി:— [ശ്രദ്ധഗതം]

അക്കയുറുണിതപമിത;-നിതോന്നം
നായ്യേം, പാണ്യവകാനന്തരിൽ,
പുതുരി പേമാരികളെത്തു പെയ്യി.
തന്മുഖം ദാന്യുകളെയ്യുവിട്ടി. (൧.൩)

രാജഃ— ശരൂക്കല്ലേട സ്ഥിതി ഇപ്പോഴേന്നൊന്തി
ഇന്ന്— അത് അടിമന്ന കാണാൻ കഴിത്തെല്ലു
വത്തമനങ്ങൾ പഠണഃ
ദ്രാണർ വില്ലിനേട വൻമുഴക്കമതിതെന്ന—
റിഞ്ചമ മട്ടിനാൻ;
ബാണമക്കാടിയിലേറ്റകണ്ട മതിയെന്ന
ഭീമാനായീ കണകളേറ്റ ക്ലീനടന്ന, തി—
തനനിരദ്ധവം;
പ്രംബാനി വിലവെപ്പുതില്ലിധ കമര—
നാക്കമെന്നു താൻ. (൧.൪)

സന്ന്യാസി— അഭിമന്നു വന്നിട്ടണേം അല്ലിയേ
രാജാവേ,
സൗഖ്യനിക്ഷലത്തിന്
തേജസ്സാമഗ്നി പൊതുവുണ്ടക്കിൽ,
സൃഷ്ടനെ വേദാധ്യയ്യുന്ന—
മിച്ചേഴ്താകാ ബുധനാളയാൽ. (൧.൫)

ഉ. 2. അക്കയുറുണിതപം=ശാഖവ രക്ഷാന്തര ശൈവയാഴി
• ദിജ്ജവൻ എന തില.

രാജാ:— അനീന്നന് പറയേണ്ട.

ഭേദം സ്വാമിന്റെ വിനോകവചൻ,

മല്ലത്രാജ്യയൻ ദ്രോണൻ—

ക്ഷേമൻ, ശ്രീനാഥന്റെ വരവരയും,

മന്ദഴിപ്പമാരയും

തോപ്പിച്ചിട്ടില്ലെവ, പ്രിത്യോദ്ധ
ധർഷിച്ചിട്ടാതാക്കമോ?

സവ്യം കൊംക്കിലതും സുപ്രത്പസദം—

പ്രായത്തിനൊത്തുള്ളരാഃ. (ര'ന)

ഭരണഃ:— കൊച്ചുതുപരാന്നൻറെ രമമാകട്ടേ,

നിത്തിട്ടകിൽത്തുഡിരിയ; മോട്ടമയച്ചവിട്ടാൽ;

ചെന്നാക്രാന്തിച്ചിട്ടവരിപ്പിടർ മോപ്പുതിപ്പി;

മഹരേ കിടന്നാതിരിയുന്ന രമം പയറംത

കാട്ടിക്കൊഞ്ചത്തിട്ടകയംബന്നവനെന്ന തോനം..

(ര'ര)

രാജാ:— പോരുപ്പോർക്ക, വിണ്ണം വിവരമറിയ.

ഭരണഃ:— മഹാരാജാവിന്നൻറെ കല്പനപോലെ. [പോ

റി, പ്രാവണിച്ചിട്ട്] മഹാരാജാവു ജൗഹ്യം!

വിരാദ്ദേഹരണം ജയിച്ചും! അടിശൻ സ
ന്തോഷിവത്തമണം തിരുമനസ്സുണ്ടത്തില്ലോ: ശ്രോ
ഗ്രഹണാതിൽ തോറു ധാത്തരായ്ക്കുന്നാർ ഒഴിച്ചു
അപായി.

ര'ന. സമം.....വഹൻ=ബോധ്യവാമനൻം അവാറി
ചുക്കി പോട്ടാണവച്ചുള്ളവൻ. പിത്രയോദ്ധ=അംഗുത്തനെന ഒ^ഽ
ഞ്ഞ ക്രൈപ്പട്ടിക്ക്. ധർഷില്ലുക=അതകുമില്ലുക.

സന്ധ്യാസി:— വോൻ അഗ്രഭാലി തന്നെ.

രാജാ:— അപ്പുണ്ട്, ഇവിടുത്തെ അഗ്രഭാലിൽ²
പിന്നെ ഉണ്ടിയിട്ടുണ്ടോ?

ഭടൻ:— വികുമ കാട്ടിയ പടയാളികളുടെ വിവരം
എഴുതിച്ചേണ്ടുകയാണ് കൊച്ചുതന്നുണ്ട്.

രാജാ:— കൊള്ളാം. ഉണ്ടിയുടെ പ്രസ്തരാ ഫോലി
നീം തന്നെ.

പുക്ക തീരുമണ്ടം തൊഴിലാർക്ക്
പരിപ്പരിയുള്ള യോധനിൽ
കാലേ ചെങ്കുന്ന സർക്കാരം
കാലേ ചോക്കുന്ന നോവിനു. (ചുവ)

ബൃഹന്മാളിയുണ്ടോ?

ഭടൻ:— സഞ്ചോഷിവത്തമാനം അറിയപ്പോൾ അ
ക്രത്തയ്ക്ക് പോയി.

രാജാ:— ബൃഹന്മാളിയെ വിളിയ്ക്ക.

ഭടൻ:— കല്പനവോലെ. [പോയി]

[പിന്നെ ബൃഹന്മാളി പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു]

ബൃഹന്മാളി:— [തന്നെ തന്റെ നോക്കി വിവാഹം തന്റെ കുട്ടിക്കൾക്കും]
ഒണ്ണും കുലഭയരം വാൻ കരായിട.

ജുണ്ണായ് പിന്നാക്കം; ദരം.

ര. 7. യോധൻ=പടയാളി, നോവിനു=അയുധമരം
കുട്ടി വേദനക്കു.

ശ്രദ്ധ

രണ്ടാമങ്കം

വ്യംപാരങ്ങളിൽ വേണ്ടപോലെ മുക്കി
മേരുരാതയാൽ മുഴ്ചി മേ;
വൈക്കതണ്ണജ്ഞ പട്ടപമരില്ലു.-അവെട-
പ്പുംകണ്ണതയാൽ നില്പിനും;
പിണ്ഡാംഖിച്ച വിട്ടത്തിനേൻ പരിചാഞ്ച
സ്കീതപത്തിൽനിന്നെന്ന തൊന്ത്. (ഒന്ന്)
തൊന്താക്കട്ട,
ഈ ഭവഷമോട്ടുപറ്റതൻ നടക്കിൽ
നാണാച്ചുകൊണ്ട നെട്ടവിൽ വലിച്ചേരും;
എന്നാലുമെവിന്നുമഴ പെയ്യുതിഞ്ഞി;
കുതിന്നുമർന്നുവഹട്ടിയും കുണ്ണതാൽ. (ഒന്നു)
യോ,
മനാൻറും ഗ്രാഹിരയെ വീണ്ടും ജയം ലഭിച്ച-
വെന്നാലുമെന്നുകരുളിനില്ല ജയപ്രധാന്മം:
ഭൂഗ്രാംഗവ്യാനാട്ടത്തലവിൽപ്പിടാച്ച-
കെട്ടാതയല്ലോ, യിധു മാസ്യപ്രത്യാലേത്തി!
(ഒന്നു)

ഉത്തരയുടെ സമ്മാനമായ അത്രഭാഗവ്യം
അബ്ദിത്തി, രാജാവിനാക്കാംബാൻ എന്നില്ലെല്ലാ
ലജ്ജ തോന്നും. അതിനാൽ വാരാടപരി
യെ കാണുകതനെ. (ചുംബി നടന്ന ദേംകണ്ണി
ട്) അല്ലോ, ഈതാ അത്യുജ്ജയിജ്ഞിരൻ,

ഒ.ജ. ശാന്താപാരം=ഈ സ്കൂപ്പുരാഖാം
മുഴ്ചി=വൈക്കപ്പീടി.

ഒ.ജ. അയപ്രധാന്മം= അഞ്ചിച്ചുമുക്കംനടക്കം സംഗ്രഹിച്ചം.

സബ്രഹ്മന്നൻ ശ്രദ്ധാപേഖനപ്പറ്റിയൻ,
നംഗരപരൻ ഭ്രാമണവുത്തി വൃഥാവൻ,
വിരാജ്യനായാലുമതിനുംഗാജ്ജപലൻ,
ത്രിഭണ്ഡാഖാലൻ ദുർബന്ധാരകൻ. (ന. 7)
(അടയാളം) ഒന്നാം, സൗന്ദര്യം
ഭ്രംബന്തരാജാ.

സന്ദ്രാശി:— നില്ലതു വരച്ച!
ബ്രഹ്മന്നൽ:— സപാം ഇയിച്ചാലും?
രാജാ:—

ആചാരം വുമാ; ജാതിവുമാ; മഹാകല്യം
കമ്മം വിളങ്ങുന്നിതു താണവകല്യം;
മുൻ മോഹമായെ നത്തളിയിക്കുന്ന മെയ്യി, —
മെയ് തന്നെ വീണ്ടും ബഹുമാനപാത്രമായോ!

(ന. 8)

ബ്രഹ്മന്നൽ, ക്ഷീണിച്ചിരിജ്ജുന വൈതരാഹു
സൗന്ദര്യം വീണ്ടും ക്ഷിണിപ്പിച്ചു ഫാണം: ഇല്ല
വത്തമാനം വിനൂരിച്ച പഠ്യക.

ബ്രഹ്മന്നൽ:— മഹാരാജാവു കേടുംലും?
ഭാരണി:— (പ്രഖ്യാപിച്ച്) മഹാരാജാവു സവേംതുകൾ
പേംബ വത്തിച്ചാലും!

ന. 8. വിരാജ്യൻ=രാജും പോതവൻ. അഭണ്ഡാഖാലൻ=
ഭണ്ഡാഖാലൻ [ഭണ്ഡാഖാലി] നടത്താത്തവൻ.

ന. 9. കമ്മം വിളങ്ങുന്നിതു=കമ്മം നന്നായാൽ, ഇരു
ട്ടിങ്ങം കരയോബെ ബഹു ശാന്തനീയരായിത്തീരുന്നു. മെയ്യി=ബു
ഹന്നക്കയുടെ നടപാശക്രമം.

രംജാ:—

നാൻമറിയം പുതതനായ് കുറഞ്ഞു;

ചൊരികെ, നനാശുംഗുകാരണം?

ഭരണി:— അവിപ്പോസ്യം പ്രിയം മനു:

വിടക്കിൽപ്പെട്ട മാർഗ്ഗിനി; (നം)

ബുധനാളി:— വിടക്കിൽപ്പെട്ട ഏനേർഡി (അമ്മാരം)

പടയിതിനെട കെല്ലുള്ളാവാരെൽ—

ന, ദരിൽ താനവന്നേയുമിന്ന കണ്ണൻ;

കൈവനവന തുല്യനില്ലിതാരായ്

വരുമിഹ, കീചകൾ ചത്തപോയിരില്ലോ?

(നം)

സന്ധ്യാസി:— ബുധനാളേ, ഇത്തന്താണോ?

ബുധനാളി:— ഭഗവാന്,

കാമ്മീലവനെ വെൽഖോനെ

താനു; വൻ വബി, റിക്ഷിതൻ;

താതർതന്നാശ്രദ്ധാധിതരം

വഠിഞ്ഞും പരാജയം.

(നം)

രംജാ:— എന്നെന്നാണിപ്പോൾ വിടക്കുത്തോ?

ഭരണി:—

തേരിൽചൃഷ്ടനാറി നിഴ്ജക്കം

കൈകകളെക്കാണടിക്കാനു

രംജാ:— അതുറ?

നം. മാർഗ്ഗി=അഭിമന്ത്ര.

നം. വബി=വബവാൻ

ദേൻ:

തിരമേനി മട്ടുള്ളി-

പുണിജ്ഞ നായമിച്ചവൻ. (നര)

വൃഹിഷ്ഠി:- [സപ്താംഗം] എന്നാൽ, ലൈജോഫൂസ്
അലിംഗനപരെ യുഥിണ്; പിടിജ്ഞാപി.

അക്കലക്കണ്ട സന്ദേശി.

ജ്ഞകയേ ചെയ്യുള്ളിച്ച നോൻ;

അസപംബിച്ച. സുരഖ്യമം

വളിവയ്ക്കെഴുയ്യമറജൻ! (നവ)

രാജം:- എന്നാൽ, അഭിമന്ത്രവിനെ സർക്കരെച്ച
അക്കത്ര ജ്ഞ കൊണ്ടിവരട്ട.

സന്ധ്യാസി:- രാജാവേ, വൃജികളിടും വാണിയാം
മാത്രം കൂടിയായ അഭിമന്ത്രവിനെ സർക്കരിച്ചും,
പേടിച്ചുട്ടാണോ. അള്ളകൾ
കുറതും. അതിനാൽ ഇവനെ അനാദിജ്ഞ
യാണോ രോമാട്ടം.

രാജാ:- ധാവീചുത്രനെ അനാദിച്ചുകൂടാം. (എ)
വെന്നാൽ,

പാതമ്പിത്തൻ മകനാണിവൻ; വത, വയ-

ദ്രൂപനാണിയോടൊപ്പമാം;

പാതുലനിധി ചാച്ചയണ്ട, തു വഴി-

ക്കുറപ്പത്രിതനപുത്രനാം;

ଆମାନ୍ତରପଦ୍ୟମାନ୍ଦତ୍ତ; ମକ୍ଷି-

ଶଙ୍ଖପୂରୀ ନନ୍ଦକଣ୍ଠ୍‌ପୁରୀ-

ଶାବ୍ଦ ପୋଲତିମିତ୍ରପୁଲପୁମିବନ୍;

କେଣଗେତ୍ରୟାରୀତ୍ତୁରକାର. (୩୯)

ସନ୍ଧ୍ୟାସି:— ଶରିତବାଣୀ; ପରଯୁକ୍ତି ପରିଶ୍ରମା
ଜ୍ଞାନ୍ୟଃ ଅତୁଚର୍ଯ୍ୟମଣିଳୀ.

ରାଜ୍ୟା:— ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ଅରକତରଙ୍ଗ୍ରେ କୋଣ୍ଡି
ପାତାପାଳିକି

ସନ୍ଧ୍ୟାସି:— ଶ୍ଵେତଗନ୍ଧ କୋଣ୍ଡି ପାତାପାଳି

ରାଜ୍ୟା:— ଶ୍ଵେତଗନ୍ଧଙ୍କ, ଅଭିମନ୍ୟ ପିଲା ଅରକତର
ଜ୍ଞାନ୍ୟ ଏକ-ଶାନ୍ତି-ପାତାପାଳିକ.

ଶ୍ଵେତଗନ୍ଧଙ୍କ:— ମଧ୍ୟରାଜ୍ୟାବିନୀରେ କଲ୍ପନପୋଳେ.

[ଅଭିମନ୍ୟ] ଛୁଟାର ନାହାଯି କୋତିଶ୍ଵରଙ୍କ
ନ କଲ୍ପନାଯାଇଁ ଲୁହ କଟ୍ଟିଥାଇଁ. [ପୋତା]

ସନ୍ଧ୍ୟାସି:— [ଅଭିମନ୍ୟ]

ଚେତିଗାନ୍ଧଙ୍କ କଣ୍ଠକଂଜିତ୍ତାଟ! କଣାଳ-

ପୁରୁଷତନୀପୁଣ୍ଡିକଂଜିତ୍ତାଟ ଶାଲୀ!

ବେଶପରମ କଣ୍ଠିରାଣ୍ଡକାଜ୍ଜିତ୍ତ ମୋହାତୀ!

ଲୁହ ଦିକ୍ଷବଳିକାଂ ନାନାଦେହମୟ ନୌଲୁଯାର.

(୪୦)

ରାଜ୍ୟା:— ଲୁହିଟିନା ଦୋଷର, କିମାରି ଚେଯୁଥି:

୩୯. ଅହ୍ୱାନ=ପୁଜନୀଯନ୍

୪୦. ଏକାଶର=ବିଜନାତିଲି.

രിംഗാമക്കം

മനോംകർ ഭീഷ്മാലികർ തോബെംഡാഴിച്ചും;
വന്നോടു വശഭ്രേനനയോ പിടിച്ചും;
ഇന്നത്തെന്ന് മനിംമൊക്കേവന്ന്—
തന്നായും ചുരക്കത്തിലിതിനെന്നും സാരം!

(ഒ.എ)

(പാണ ലീമസേനൻ പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന)

ലീമസേനൻ:—

പണ്ടരക്ഷപുരകാളിവെച്ച പൊഴതെ—
നെന്ന് കൈകളിലെടുത്ത താൻ
കൊണ്ടുപോന്ന, സമജാതരരെന്നും ഇനയി—
ത്രിയൈന്നവരെയുംകൈയും;

ഇന്ന വ്യാപനംമന്ത്രംവക്കുന്ന രമത്തിൽ—
നിന്നിവനാംശുഖിയാ—

ട്ടുന്ന ചെയ്യതിനു തുല്യമാം ശ്രമമിതെന്നു
തോന്നാട്ടവതുണ്ട് മേ! (ഒ.എ)
കമാരൻ ഇതിലെ ഇതിലെ.

(പാണ അലിമന്ത്രം ബുദ്ധനാളിയുംപ്രഖ്യാപിക്കുന്ന)

അടിമന്ത്രം:— മേ, ഇതാരാണു—

പരപ്പുരം മാരം, ചുഡായ ചയരം,
ചീത്ത തുടയും,

സ്ഥിരോന്നാറും തോഴിം കൂൾതരമരം—
ക്ഷേട്ടരുട്ടയോന്തി

ഒ.എ. സൗഖ്യഭ്രേണിമന്ത്രം.

ഒ.എ. സമജാതരം=സദഹാരം. ഇനയിത്രി=ഉക്ക.

വെരംകൈകൊണ്ടോ സ്ത്രീയമിവനാ.

തനിച്ചിതാധി മാം;

കുറേതെംചുന്നിടിലുമി പനക-

തൽപുടലിൽ മേ.

(ഭാ)

മുഹമ്മദ്:— കുമാരൻ ഇതിലെ ഇതിലെ.

അഭിഷ്ടം:— എന്തു! ഇതാരാണു മാറാരാം.

ഇന്നക്കമിയലുതെ പെന്നുകുലവിന്തു-

പിടിപ്പുടു കോപുണിവന്നുതു കരീ.

സ്രവനപ്പോലെയായു,

ഉടക്കപ്പുറിച്ച താന്നതാകിലുമുയ—

ചു തേജസ്സിലു—

നും, മാവടി ബട്ടതെ യുജ്ജടി കണ—

കു ശോഭിപ്പുവനു?

(ഭാ)

മുഹമ്മദ്:— [സ്പകാഞ്ചം] ഇവനെ ഇവിടെ കൊണ്ടു

വന്ന ജ്ഞാനി പുന്നാണിച്ചു യുത്തു?

മുൻപോരിലെ വിജിതനന്നപക്കിത്താ ചേർത്തു;

മാഴുകം സുഭ്രൂ ദിവിതൈമജവിലുഡയാഗാൻ;

തോറിന്നവെച്ചു അഗ ചാനിവനിൽക്കുയക്കം;

വാക്കുനിനെന്നെംബാധി, വാളുവെലം കൈട്ടത്തു!

(ഭാ)

ഭീമസേനൻ:— അജ്ഞന—

മുഹമ്മദ്:— അതേ, അജ്ഞനന്നു മകനാണിവൻ.

എന്നും, പെൻകുവവിഭൂഷണം സ്ത്രീകൾക്കു ചേന്ന ആര്യനാം.

ദീമദ്ദേശനൻ:— അരതെ. [സ്വന്തംചുണ്ട്]

എവം ഞാനിവിവരപ്പുടിച്ചതിലെഴും

കേരടംക്കൈയോക്കും യും ചി.

ബ്ലോ; വൻ ഗ്രന്തുകരത്തിലായ മകനെ

കണ്ണിട്ടു കണ്ണ് ചീമിട്ടും

ആവുന്നോളമപത്രവസ്തുവായ

വീക്ഷിച്ചു കൊള്ളിട്ടു, മാൽ

താവും ദ്രോഹിയന്നന്നീയിവനെ

ക്കാണിഞ്ഞു പോന്നിടിനേൻ. (ഐന)

ബുധനാളി:— [സ്വന്തംചുണ്ട്] ജ്ഞാനി, സംസാരിച്ചുകേൾ

പ്രാണം എനിള്ളു വളരെ കൗതുകമുണ്ട്. ജ്ഞാ

ഡി ഇവനെ സംസാരിപ്പിള്ളു.

ദീമദ്ദേശനൻ:— അങ്ങിനെതന്നെ മേ, അഭിമന്ത്ര,

അഭിമന്ത്രഃ:— അഭിമന്ത്ര എന്നോ?

ദീമദ്ദേശനൻ:— ഈ വൻ എന്നോടു ത്രസ്തിയെടുക്കയോ

ണ്. താൻതന്നെ സംസാരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുക.

ബുധനാളി:— മേ, അഭിമന്ത്ര,

അഭിമന്ത്രഃ:— എന്തു എന്തോ? അഭിമന്ത്ര എന്നോ? മാ,

പേരെടുത്ത വിളിജ്ഞന്മാർ

നിച്ചും ക്ഷത്രവംശ്വരാര!

ഇരുതൊ നടപ്പിള്ളോ? പിടി—

ചുത തുപ്പുട്ടമുഖജന്മയോ?

(ഐ)

റ'ന. അപത്രവസ്തുവക്കാർ=സ്ഥാനവാസിവർത്തനാർ.

റ' റ. അവജന=അനാദരം.

രണ്ട്

രണ്ടാമങ്കം

ബുദ്ധന്മാളി:— അഭിമന്ത്രി, നിന്റെ അധിക്ഷ്വാ സ്വാവ
മല്ലിയോ?

അഭിമന്ത്രി:— എന്തെന്നോ? അമാജ്ഞം?

നീക്കംവാൻ യാധിഷ്ഠിരം

നർപതിയോ, ഭീമനോ, ധനാജയനോ,?

എന്നാട്ട പിതൃജനമട്ടിൽ

സ്രീവൃത്താന്തം കടന്ന മോദിപ്പുന്തി? (ശ്വ)

ബുദ്ധന്മാളി:— അഭിമന്ത്രി, ദേവകിപുത്രനായ ശ്രീജി
ന സ്വാവമല്ലിയോ?

അഭിമന്ത്രി:— എന്ത്, അവിട്ടതോ യും പേര് മാത്ര
മോ? അതെ, അതെ, ഭൂബനേര സ്നേഹിത
ന സ്വാവംതന്നെ!

[സംഖ്യാഭ്യം അഭ്യോഗ്യം ഒന്നാക്കിച്ചിരിജ്ഞം]

അഭിമന്ത്രി:— എന്നാണിപ്പോൾ എന്ന പദ്ധതി
ചീരിജ്ഞന്താം?

ബുദ്ധന്മാളി:— ഒന്നമല്ല.

അരുളുനജ്ജുനന്ന, മൂമൻ

ജനംദ്രുതനനി, തോക്കകിൽ,

തരണാൻ ശിക്ഷിതാന്ത്രം നീ

പേരിൽത്താംതു മേരുമെ!

(ശനം)

അഭിമന്ത്രി:— പുലമ്പാതിരിജ്ഞ.

ശ്വ. സ്രീവൃത്താന്തം=സ്രീകഴിക്ക വർത്തമാനം.

ശനം. തരണാൻ=ചെറുപ്പക്കാരൻ.

പതിവില്ലോടു സംഗതിയ്ക്കുന്നതു-
സ്ത്രീ ചൊല്ലുന്നതു തെങ്ങമാതൻകുലത്തിൽ;
ഹതരിൽത്തടവും ശരദാപിം നോക്കു!
ബുദ്ധ! കണ്ണത്തു കയില്ല പേരു വേദോ. (ഭഠ)

ബുധനാളി: [ആമഹത്യം] ശരിക്കാണ് ഉള്ളി പറ
തെത്തു.

ദധാസ്പമദ്ദൈദാദൈക്കരത്തി-
ബലാനില്ലിവൻതസ്കണ്ണദൈറിടാതെ;
പരിക്കുന്നയ്ക്കും പെട്ടമായിക്കു
സ്ഥരത്തെ എന്നിട്ട് തിരിച്ചായ്ക്കിൽ! (ഭി)

[പ്രകാശം] വംകരിൽ വന്മു ഇന്തിനോ! ഏ
അഭിനന്ദനാണ് ഒരു കാലാർഡ പിടച്ചുകളിൽത്തും?
അഭിമന്നു:-

അംഗ്രൂഢാഖിട്ടാജണറം-
ത,തിൽ എന്ന പിടിപെട്ടുവോയും;
അംഗ്രൂഡിനനന്നയാരെയു,
മഴുഷപാതമ്പനന്നയാക്കകിൽ? (ഭഡ)

ഭിമണ്ണനാൾ: [ആമഹത്യം]

യന്മാർ താനർജ്ജുനാൾ: നേരേ
കേടുപ്പോ ദ്രോഡ്യമായിവൻ,

ഒ. അംഗ്രൂദി=ആമഹ പ്രശംസ. വെദം=അഭിമന്നുവാ
സ്ത്രംക്കല്ലുംതെ.

ഒ. അംഗ്രൂദി=നീരായുധൻ [ആദ്യാദ്യത്വാട്ടികാഞ്ച
വൻ]

അവ

രണ്ടാമങ്കം

യുദ്ധങ്ങളിൽ മക്കൾക്ക്-

മഴുങ്ങൾക്ക് പരാത്രമാം! (ഇ.2)

മാജിക്:— അഭിമന്ത്ര പിന്ന വേഗം കൊണ്ടിവരും വേഗം.

മുഹമ്മദ്:— കുമാർൻ ഇതിലെ ഇതിലേ. ഇതാ, മധ്യാരാജാവ്. കുമാർൻ അടക്കത്തിച്ചെല്ലുക.

അഭിമന്ത്ര്:— ഉം, ആരുടെ മധ്യാരാജാവോ?

മുഹമ്മദ്:— ആരുടെതുക്ക്. ഖ്രീഡംബനാട്ടക്കി ഇരിഞ്ഞുനാ.

അഭിമന്ത്ര്:— ഖ്രീഡംബനാടി [ഒട്ടഞ്ഞുചെന്ന്] ദേന, നൊൻ അഭിവാദ്യംചെയ്യുനാ.

സന്ത്രാസി:— വക്ക്, വത്രു ഉണ്ടാണ്,

ബൈം, ഭിട്ടക്ക, വിനയം, സപ്തജനാനകവ, മാധും, മുറം വിജയം, ഗൗഢ്യവില്ലിൽ വീം, ഇംഗ്രേസ്റ്റാരിഫ്റ്റുടെ സത്തും സമീക്ഷകൾ നേട്ട്, മറുപട്ടി നാൽവരുടെ വേണ്ട ഇംഗ്രേസ്റ്റുത്തയും നീ.

(ഇ.3)

അഭിമന്ത്ര്:— നൊൻ അന്നഗ്രഹിതനായി.

രാജിക:— വക്ക്, വത്രു, മക്കേ! എന്നാശ്വന്നന അഭിവാദ്യംചെയ്യാത്തതോ? (ശ്രദ്ധിക്കാനും) അഭിവാദ്യം, കുറവന്നാണ്. ഇംഗ്രേസ്റ്റു ക്ഷത്രിയക്കട്ടി. നൊൻ ഇവരുടെ ഗവ്ദു മാറ്റം. (പ്രകാശം) അഭിവാദ്യം പിടിച്ചുതോ?

ശ്ര. സപ്തജനാനകവ=കൂട്ടംകാരിൽ ദേ.

ഭീമദേവനൻ :— മധാരാജാദ്യ, ഞാൻ.

അഭിമന്ത്രി :— ഒരു നിരായുധ പ്രീസ് പറയുക.

ഭീമദേവനൻ :— ശാന്തം പാപം!

ഞാൻ തടിച്ച മിന്നത്തുജ്ജ

രൈകകൾ താന്തനന്നംയാളും;

പോരാട്ടമവകാണ്ട ഞാൻ;

വിപ്ലവക്കണ്ണ ദർശിലർ!

(രണ്ട്)

അഭിമന്ത്രി :— കാഡോ,

രൈകതനണ്ടാരക്ഷൗഹിനിയം—

കം, റത്തൻ വീഞ്ഞക്കൈതവം,

ആ മല്ലുമഹിതാദോ നീ—

യ?—വിരുദ്ധജ്ഞാനത്താർജാമാഴി!

(രണ്ട്)

സന്ധ്യാസി :— ഉള്ളി, ആരാണി മല്ലുമൻ?

അഭിമന്ത്രി :— കേട്ടാലും! അപ്ലൈക്കിൽ, ഞങ്ങൾ ബ്രഹ്മ സാരോട് ഉത്തരം പറയാറില്ല; മഹംരാജാം ചൊണ്ടിച്ചുണ്ട് മന്ന്.

രാജാ :— ആവട്ടു, ആവട്ടു! ഉള്ളി ഞാൻ ചേ

ഡിക്കം. ആരാണി മല്ലുമാഡ്

അഭിമന്ത്രി :— കേടുവകാഡക: ധാന്തോരാളംബാ;

പും ജരാനന്ധരാ വൻകുഴത്തിൽ.

കയ്യായ കാളകയറ ട്ട കേട്ട,

അംസാധ്യമാമപ്പുണാ ചെയ്യതിന്ത്ത്

സ്ത്രീജന വെജ്ജാന്തതത്താ, പുമൻ തന്ന. ഒരു

രണ്ട്. സാരൈക്കതവം=കളുംവിള്ളാന്തത.

കി ര. അയ്=ഒരു പണം. (അംസാധ്യവയം)

ରାଜୁ:—

ଆରିଶଂ ହା ନିର୍ଗଂଠ ତତ୍ତ୍ଵଲାଲି—

ଫିରିଶଂ ନୀ ପୁନଃରଥ୍ଯୁତିଶୁଭ ମେ!

ନେକକେଳୁଛି କିମ୍ବା ନୀଯା?

ନାରଦେଖ୍ୟାଲପରାଯିମାନଙ୍କଙ୍ମା ତେଣୁ? (ବ୍ୟ)

ଅଭିମନ୍ତୁ:— ଯୁଗନ ଅନୁରାଧିକଣମନୋନେ
କିମ୍ବା,

ପିଟାମ୍ବୁତିନାମିତମ—

ମାହାରଂ ଏହି ଯୁ କାର୍ତ୍ତକଳ୍ପିତ;

ନେକକାଣାନୀବାନେବେଳୀମନ୍ତର

ନେକକାଣାନେବେଳୀମନ୍ତର ଯେଣିନେକାଣାନେବେଳୀ! (୩୫)

[ଅନେକବରଂ ଉତ୍ତରନୁ ପ୍ରଦେଶରୁଷ୍ଣିନା]

ଉତ୍ତରନୁ:—

ମିଶ୍ରାପରିଦ୍ୱୀପ କଟପୁମହେଁ!

ମିଶ୍ରାପଚାନ୍ଦୁଙ୍କ ପ୍ରତିପତ୍ତା ଯୁଦ୍ଧାର

ଯୁଦ୍ଧରୀନୟନୀରାଜୁରଙ୍ଗେ, ଯାହା-

ଲୋତେତାତିକ୍ରଂ ତୋହ ଘୁଣି ଲଜ୍ଜ କେନାରୁ.

(୩୦)

[ଅନ୍ତର୍ମାନୀକ୍ରମ] ଶ୍ରୀବାନେ, ତୋହ ଅନ୍ତିମା

ବ୍ୟ ଚେତ୍ତୁନା.

ସନ୍ଧ୍ୟାସି:— ନାହିଁ ବରଦ୍ଵୀ!

ଉତ୍ତରନୁ:— ଆ ହୁଁ, ତୋହ ଅନ୍ତି ବଂଦ୍ଯଂ ଚେତ୍ତୁନା.

ରାଜୁ:— ବର, ବର କିମ୍ବା, ଲୀରମ୍ବାଯୁଦ୍ଧାକିରିଜ୍ଞ କି.

ତ ନ. ଅଧୀକାରୀ=କାଣାନେବେଳୀରୁଷ୍ଣି ବନ୍ଦ.

୩୦. ମିଶ୍ରାପରିଦ୍ୱୀପ=ବାନ୍ଦୁବାନ୍ଦୁମାନ ଫ୍ରାନ୍ତ.

ഉണ്ണി, വേല ചെയ്യ ഭേദമാരെ പുജിച്ച കഴി
ഞ്ഞുചുംബി

ഉത്തരൻ:— പുജിച്ചകഴിഞ്ഞു. ഏറംവും പുജിച്ച
ശൈവരന പുജിപ്പുക.

രാജാ:— മകനെ, അതുവരെ?

ഉത്തരൻ:— ഈതോ, അനുഭവാൻ ധനഞ്ജയനെ.

രാജാ:— എന്തോ, ധനഞ്ജയനേയെന്തി?

ഉത്തരൻ:— അരതേ. ഇള്ളേഹാ

ചട്ടകാട്ടിൽനിന്നു വില്ലും
ചട്ടകണ തീരാത്ത തുന്നാകളുമെന്തി,
അംഗരിൽവോലീഷ്യാലിനുപു
ക്കടവും അമ്മാക്കര രക്ഷയും നൽകി. (ന്നൂർ)

രാജാ:— ഈതോ ഇങ്ങിനെയാണോപ്പു?

ബുധനാളി:— മഹാരാജാവു പ്രസാദിപ്പുണ്ണം, പ്രസം
ദിപ്പുണ്ണം!

ക്രൂപതരിച്ച പിടി
ചുട്ടിവനറിയുന്നതില്ല പൊതുക്കില്ലോ;
കട്ടക്കിയു താൻ താൻ ചെട
യീട്ട് പരൻ ചെയ്യതായെ നിന്നുകയും. (ന്നൂർ)

ഉത്തരൻ:— ഈവിട്ടു സംശയം തീരുത്തുകാം കഴി:
ഈതു പറഞ്ഞുതുക്കാം.

കൈത്തണ്ണമേൽ മറവില്ല—

യിതാ ഗാണ്ഡിവത്താൻ ചട!

ന്നു

രണ്ടാമങ്കം

പ്രീറാം മാഞ്ചൗക്കഴിത്താലി—
തീരംഡാണ്ടുകൾ ചെങ്കളിലും.

(ന്നു)

ബൃഹന്നളി:—

ഇവതൻ, കയുത്തണ്ണിൽ, വളക്ക്

ഇട്ടിട്ടിണ്ണംയി പന്തായീ

ഇരക്കത്താൽ നിരം മാരി—

ചുമക്കത്തായ രശ്വയു താൻ.

(ന്നു)

രാജാഃ:— തെങ്ങും ഹോക്കരട്ട്.

ബൃഹന്നളി:—

മഹാരാജിരയുടൻപുൽക്കിയ

രേതവേൻ ജിപ്പുവാണു തൊനെക്കിൽ,

ഈതു ലീഘസനന്നായീ വരു

മിതു നുരം ധമ്പത്രുപതിയും. (ന്നു)

രാജാഃ:— അല്ലെങ്കിലും ധമ്പരാജി, വുക്കാദരി, ധനജീഷ, നിങ്ങളെല്ലന്താണു് എന്നെന്ന വിശ്വേസിപ്പിയുത്തെ
രീം അരുവരട്ട്, സമയമാവട്ട്. ബൃഹന്നളേ,
നീ അക്കത്തെല്ലു പോജ്ജുമാക.

ബൃഹന്നളി:— മഹാരാജാവിഭൻറ കല്പന പോലെ.

രൂഡിപ്പുരാം:— അഞ്ചുംാ, അക്കത്തെല്ലു പോകിണ്ണ
മെന്നില്ല; നമ്മുടെ പ്രതിജ്ഞ അവസാനിച്ചി
രില്ലെന്നു.

അംഗംജുനാൻ:— ജേപ്പുവൻറ കല്പന പോലെ.

ന്നു . രേതവേൻ=രേതവംഗങ്ഗതിൽ അനുച്ചവൻ.

ജിപ്പു=അഞ്ചുംാ.

പണ്ഡിതനാരാത്രം നാടകം സ്വന്ന

സംജ്ഞഃ—

അതിജയ നിരവേംഡാഹായ്—
സ്ത്രീസുംഗരർ പാണിധവർ
സ്ത്രീരഹാർ വാഴുകാഞ്ചും
സ്ത്രീഭമായുതീന്തിന്നിതന്നുകലം! (സ്വന്ന)

അഭിമന്നുഃ— [ശരദാതം] ഇള മാന്യമാർ എം
നെറ വിതാക്കരണാഭാണാം അതുകൊണ്ടു ത
നെയാണു,
പഴിപ്പുമെന്നോടരിശ്ചപ്പേട്ടാത്തതും,
ചിരാച്ചകാണാണെന്നയുടൻ പഴിപ്പതും;
സ്ത്രീനമായും ഗോഗ്രഹണപ്പും, മെൻ.
വിതാക്കരാളുകൾതുവകാണ്ട ഭാഗ്രമേ! (സ്വന്ന)

[ദിമേഖനന്ദം] അർപ്പിച്ചു,

മില്ലാച്ച വന്തിച്ചുവിലപ്പേഡാ
തപൽപ്പാലു, മറിഥാഞ്ഞ ഞാൻ,
മക്കല്ലം തിരതരവിൽ മനം
കനിഞ്ഞതള്ളിടേണമേ? (സ്വന്ന)

ദിമേഖനന്ദം— മകനേ, വരൈ, വന്തു. നീ പാതാവി
നോരെ പരാക്രമിയായി ഭവിച്ചുംലും.

അഭിമന്നുഃ— ഞാൻ അന്നഗ്രഹിതന്നുയി.

ദിമേഖനന്ദം— മകനേ, അർപ്പിച്ച വന്തിപ്പും.

അഭിമന്നുഃ— അർപ്പിച്ചു, ഞാൻ അഭിവാദ്യംചെച്ചുംനാ.

എ. 1. ശ്രൂതാന്തഃ=ശ്രൂതമായ അവസ്ഥനാഞ്ഞരട്ട കൂടിൽ.

ന്നാൾ

രണ്ടാമക്കം

അഞ്ജുനൻ:— ഉള്ളി, വത്ര, റാത്രി
ചിത്തം കൂളിപ്പിച്ചിട്ടും.
പുതുഗാത്രസമാഗമം,
പതിമുഖം വാണിജ
ദ്രോഹത്തിലിശ്വവന്നതാം! (ന്നാൾ)

ഉള്ളി വിരാടരാജാവിനെ അഭിവാദ്യംചെയ്യു.

അഭിമന്ത്രം:— താൻ അഭിവാദ്യംചെയ്യുനു.

രാജാ:— ഉള്ളി, വത്ര, വത്ര.

ആശ്വര്യിജിനൻ ചേന്ന് മനസ്സില്ലോ,
ഭീമൻറെ കൈല്ലു, മദ്മ വംസവിനെ മിടക്കണ,
മാദ്രായർത്തനാങ്ക, ബുദ്ധി, ഇഗ്രാഹിയത്പോ
ച്ചത്തുനാ കൃഷ്ണനെ കീത്തിയുംമേഘ നീ താൻ
(രാജാ)

[അമ്മഗതം] ഉത്തരാസവാസം എന്തില്ലെങ്കിൽ
മനസ്സുഭാജനം. ഇപ്പോൾ എന്തു ചെ
യേണ്ടും? ആവട്ടു വഴി കണ്ട്. [പ്രകാശം]
അരവിടെ?

ഭരണി:— (പ്രവേശിച്ച്) മഹാരാജാവു സദ്യാഞ്ചി
സ്വേച്ഛാ വത്തിച്ചാലും!

രാജാ:— കിരു വെള്ളിം.

ഭരണി:— കല്പനാപോലെ. (പൊയി, പ്രവേശിച്ച്) ഇതാം,
തന്നീടി.

ര. 0. വാസവി=ഇരുപ്പത്രം. [അഞ്ജുനൻ]

രാജാഃ— (വാദിയിട്ട്) അംജുന, ശോഗ്രഹണത്തിൽ ആഡിച്ചതിനു പ്രതിഫലമായി ഉത്തരയൈ വാങ്ങിക്കണ്ടാക.

ഘ്യിഷ്ടരാഃ— (അനുഗതം) ഇതാ, തല താന!

അംജുനാഃ— (അനുഗതം) എൻറെ ചാരംഗം മു
ക്കിഞ്ചാക്കയാണോ? (പ്രകാശം) യേ, റീ
ജി വേ,

അന്തിപുരത്തെയ്യും തോ—
നമ്മയും ലൈ നണ്ണിനേൻ;
അഭ്യന്തരയിലുത്തരയൈ—

പുത്രനായിട്ട് വാങ്ങു ചൽ! (രഹ)

ഘ്യിഷ്ടരാഃ— (അനുഗതം) ഇതാ, തല ഉയൻ!
രാജാഃ—

പ്രഥമാധവസ്ത്രരംഗ പ്രാണം—
അടു മഞ്ഞാദയിലുന്നിനിനിനിഭാനീ
ശരിയായീ വിവേകിവൈച്ചുതന്നേ.
പുരബാസത്തിനു തക്കതായ കമ്മം. (രഹ)

ഇന്ന നഷ്ട നാളാണ്; ഉണ്ണിയുടെ വിവാഹം
ഇന്നതന്നെ നടത്താം.

ഘ്യിഷ്ടരാഃ— അവട്ട, അവട്ട. പിതാമഹ
ൻറെ അട്ടക്കലേജ്യും ഉത്തരനെ അയയ്യാം.

രാജാഃ— അഭ്യന്തരയുടെ ഇഡ്യംപോലെ. ധമ്മരാജ, ഏ

ന്നു

രണ്ടാമങ്കം

കോദര, ധനജ്ഞൻ, ഭവാനം ഇതിലെ, ഈ ലെ. ഈ സന്തോഷത്തോടുള്ള ചിത്രങ്ങൾ അം കിത്തത്തുള്ള ദിവ്യക്രാം.

എല്ലാവരം-- അങ്ങാനെതന്നെ. (പോയി)

രണ്ടാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

രു നു റ സി റ

[കൂടുതൽ പ്രഖ്യാതിയാണ്.]

സുതൻ:— ഡേ, ഡേ, സർക്കാരിയാൽ മന്ത്രിയും കൂടാൻ കൂടാൻ അഭിയിജ്ഞവിൻ, അഭിയിജ്ഞവിൻ! ഈതാ, മുരാറിയുടെ ചക്രമെന്നതു നിന്ന്

ശ്രീ കൃഷ്ണന്റെയും,

ചുവാപുറാതരം ഒപ്പുമാതനയരെ.

ബുന്നിജ്ഞാതയും,

സഹിജം വടവില്ലിണ്ണായ കിന്ന്.

കുറി കാക്കരാള്ളയാൽ

മരിച്ചിതിമന്ത്രാവ; സ്ഥൂപദി ല-

ജ്ഞ വുണ്ടീചുവിൻ!

(ഡ)

എ. ച. റംപാത്മൻ=എബംക്രോമ്മാഫിന്റ് എംബേഡ്രം ഡോ തിരിജ്ഞുന്നവർ. മരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പോണി

എന്നോ

[പിന്ന ലീജ്ഞം ദ്രോഹം പ്രവേശിയ്ക്കുന്ന]

ദ്രോഹർ:— സുത, പറക, പറക!

ആരാധ നമഹരിച്ച യുദ്ധപട്ടഭം

മെൻഗിഷ്യാഡാദൈനികൾ

ദ്രോഹാന്മ കൊരിയേവനണിവിശ്വാസയെൻ—

ഡി ചുംസുവുന്നങ്ങളായോ?

പേരുംംഡയവനുമസുഖവലവും

ചോല്ലിടക്കല്ലാം ഭവാൻ;

പോതം എത്രികളായ ദ്രോഹാന്മ

ജ്ഞാനശട്ടയജ്ഞാനശാൻ!

(2.)

ഡിഷ്മർ:— സുത, പറക, പറക:

തൊറിത്രുംശിയ്ക്കുലരം)യാത്രവനെന്ന കേകാൻ

ചോരത്രാളയ്യുടുട പുരംവിരിയംതെ വി സ്റ്റ,

ഖാക്കംചുക്കിഞ്ചരനെയെതുജജ്യപുട്ടത്ര—

ക്ഷാരൻ പിടിച്ചിതിഹ തുട്ടമക്കന ലാക്കിൻ?

(3.)

[അന്നത്രം ഭദ്രാധനം, കണ്ണും, ശേഖരിയും പ്രവേശിയ്ക്കുന്ന.]

ദിഞ്ഞാധനൻ:— സുത, പറക, പറക: ആരാഡ്യാ

ഒഭിമസ്യ പിന്ന കൊണ്ടുപോയുരുവാം? താൻ

തന്നെ അവവനെ വിട്ടവിക്കാം. ഏ, മുത്തുകൊണ്ട്

നാൽ,

ട. പോരംഗ്രാഡിയും പാരികൾ=രേഖകൾ.

ന്നവ

മുന്നാമകം

ഈ വന്നടക്ക പിതാക്കരാരാൻ താൻ വെവരിയപ്പോ;
ജനമിതിപതാനാലേ ദോഷമെന്നിൽ ആത്മത്താം;
ഈ ബന്നാൻ മമതയും മേ ക്രൂരമാപ്പാത്മവരക്കാ.
ഈ,-..ഹ കുലക്കലഘട്ടിക്കർക്കിലാക്കരു കംഡി

(ഒ)

ക്ലീന്‌സ്:— ഗാന്ധാരിനാടന, അതിഃസ്സുവത്തില്ലും
അണ്ണനു പനില്പചില്പുമാണ് അങ്ങു പറഞ്ഞതും:
എന്നാൽ,

കാക്കേണ്ണ വധു നിലംയം റോത്രുവവന്നതോ; നാം
നാംപ്രൂത്തിനല്ലിയടർമ്മനിലന്തമഃമരേ?

നാം രക്ഷ നൽകിയതുമില്ലഭിമസ്യു പിന്ന;
ചുപം കളഞ്ഞിനിരാചട്ടക്കൈ ചല്ലുപദ്ധതി!

ശൈകന്:— സെശാന്ത്രിനാം രക്ഷിതാക്കരാർ വളരെയും
ബാധിപ്പോ. ചിട്ടതി കിട്ടിയതായിത്തന്ന കു
താം. എന്നുതുക്കാണണ്ണനാൽ,
പാത്മൻതന്മകക്കരാനാവിശ്രൂത തന്നിയേ

കൈവിട്ടിട്ടം; കൂപ്പുനെ-

പ്രൂഢത്താത്തം സമരാക്കണാവജിതനെ—

വെള്ളവൻ വിരാംൻ വിട്ടം;

ചീറിന്താൽക്കരാ ചീറിട്ടം മുസലിഖേ

പ്രേടിച്ച വിട്ടുനാമാം;

കുംബൻ മാക്കതിയേ രിപുപ്രവലരെ.

ക്കരാട്ടു കൊണ്ണണ്ണുവോ. (ഓ)

സം...ജിക്കന=പോൾക്കെഴു താംനിന്ന പ'ടാച്ച
കൊണ്ണുപോകപ്പെട്ടവനെ. ഇസവി=ബഹുമാൻ. റിപുപ്രവ
രെ=ബഹുമരിയ വെവരിക്കെഴു.

ദ്രോണർ:— സുത, പരക, പരക: എങ്ങിനെയാം
ഈ പിടിച്ചിൽപ്പേട്ടപ്പായത്?

തേരെങ്ങാണം ചെരിഞ്ഞെങ്കാം കതിര പതരിയോ?
ശ്രമി ചക്രവര്ത്ത നിത്യാൻ

പോരെന്നായോ? കഴിഞ്ഞെന്ന കണക്കിൽപ്പിഴനിന്
ക്ഷേണറിതോ? താണ്ടുമുറിവേഞ്ഞാം?
ദോഖിക്കുവേണ്ണാം രഹികനവിധിയാൽ;

ഒത്തുശ്രൂത്യേജീരം

ചേരാം ദബ്ല്ലായ്ക്ക്-യെന്നാലവന്നരിയ പയ-

ഡിന മേംഡിയല്ലോ. (ര)

സുതൻ:— താരമേനി ധനപ്രേണം പുഞ്ചാന്ത്രം പൂ
ണ്ടോണ്ടന്നോ ഇവിടെല്ലാം തെരുക്കുവെങ്ങെന്നു?
ഇതിൽവോംവാൻ ചൊല്ലിയ ദേശമന്നേമി
ല്ല, സംഖ്യാജ്ഞാനാവിതനാ മഹാരമൻ;
അഭ്യാതചക്രൂപമമനൻറു തേരെതി_

ത്തണ്ണത്ര കാലാജ്ഞാക്വൻ പാടിച്ചുതേ. (ഭ)

എല്ലാവരിം:— കാലാജ്ഞാം?

ദ്രോണർ:— എങ്ങിനെയുള്ളവന്നോ ആ കാലാജ്ഞാം?

സുതൻ:— ത്രുപ്പമേ പരാക്രമമോ അടിയൻ പരങ്ക
ണ്ണു?

ഭീഷംമൻ:— ത്രുപ്പം സ്രീകർമ്മക്ക്; പുഞ്ചാന്ത്രം പ
രാക്രമമാണ്. അതിനാൽ അഭ്യാസം പരാ
ക്രമ പറയുക.

ସ୍ଵତଃ— ତିକମେଣି,—

ଦିନ୍ଦ୍ରୀଯଗନ୍ଧି—

ଏହିଜୀବାଣୀ ପୁକ ତ ନା:

କେମମାୟିବ୍ରଦ୍ଧିତତତେବେଦ
ତ୍ରୈ

ଚୟାଙ୍କକ, ମେ ରେମିଲ୍ଲୁ, ଯାମୀ

ବାଯୁତବଶାସ୍ତ୍ରଗାକିଲୁ.. (ୟ)

ସ୍ଵତଃ— ମଧ୍ୟାରାଜ୍ୟରୁ କେମିକଣାଂ ଅନୁଯାୟୀ
କର୍ତ୍ତ,

କରିପକରୈଜ୍ଞ ପରମାନ୍ତ ଯ.

ନାତିଲବଂଳିତ୍ରୁଗ୍ରନ୍ମିନି କେକବନ୍ଧୁଙ୍କ,
ନିଷ୍ଠୁଲମାୟ ନିନ୍ଦା ରମ୍

ନୀତିଯ ଯାଜିକର୍ମତଥାନ୍ତଂ! (ମ୦)

ଶ୍ରୀଷ୍ଟଃ— ଏହିନାଟ ଅନୁଯାୟ ବେଳ୍ଲୁଙ୍କ..

ଏହିଲ୍ଲୁବତଃ— ଏହିତ୍ରୁକାଣ୍ଡକି (କିନ୍ତୁ

ଶ୍ରୀଷ୍ଟଃ— କେକ ବେତ୍ରୁ ତେବେଳିକିଟେକନିରତିବୟ
ଭିନ୍ନକର୍ତ୍ତ ବାର୍ତ୍ତମାନ ଶିଳାନୀବନ୍ଦନାରକଳା:

ପଣ୍ଡାଯବନ ପ୍ରପଞ୍ଚାଧରଣାତରିଳ ବେଣ୍ଟି
ବାନ୍ଦ୍ରୀ ଜୁଦ୍ରମାନିଯାତ୍ର ପାତିଯାଇ ତାଙ୍କ.

(ମ୦)

ଭ୍ରାଣତଃ— ଶାଙ୍କରେଣୀ ପାଯୁନାତ୍ର ନାରୀହାଣୀ.

କ୍ରିକଳାଲାତ୍ର ପରିଷ୍ଟିତ୍ରତକଣିଯତ୍ର ଦୂରକ୍ଷେ

କିମ୍ ଅବନିନ୍ଦ ଶତବେଶଂ ଏହିଜୀବୀଯାଙ୍କ..

കളരിയിൽ വെച്ച്,
ചെവിവരയുംരബവൻ വലിച്ചെ
ജുളിവു, ശീരസ്സു വിംച്ചതായുംചുന്ന;
ഉടനവനിഡിവെംതുഃപാഡിപ്പിടിച്ചുന്ന
സമരു, ലാ കു തെടുന്നതിനു മുന്നേ. (എ.)
സക്കാ:— അയ്യു, ചിതിവരം പറയുന്നതു കേടുണ്ടാ!
ഞാൻ ഇവിടുത്താടൊന്നു ചോദിജ്ഞാട്ടഃയുടി
ഈംപ്പ പാരിൽക്കുത്തന്നു—
നേഡിപ്പാം ചെല്ലുനിതിഡിപ്പിൽ!
എന്തും നിംതതുകാണാണു
നിങ്ങളെള്ളാട്ടക്ക പാതമ്പരി? (മന)

ശീപ്പുർഖഃ— ഗാന്ധാരരംജാവേ, എപ്പാം അനന്മാനം
കൊണ്ടു പറകയാണോ.
തേരേറി വില്ലുവുകളുന്തിയെല്ലു,
പോരിനു പേരുവനു പരശേ നമ്മൾ;
രണ്ണാഡി വെരുംകരയുടുടക്കം ചെരുവേം
അണ്ണാ പ്രലംഖാരിപ്പംകാദരമാർ! (എ.)

സക്കാ:—
അതുണ്ടാ തനിയേ വെന്നു
സാധാസപരിയ നമ്മാളുസ്സുമാസാ;
ഉത്തരനാമവേനയും
ചിലാജ്ഞനനനനരേചുജ്ഞാഃ? (എ.)

മന. ഇഷ്ട=ഒരം.

എ. പ്രലം..... രംഭാം=വൈവരാമരം തീമണം.

അദ്രാണാർഥഃ— ഫേ, ശാന്ത്യാരാജാവേ, ഇതിലും വേഹ
ന സംശയമുണ്ടോ?

ഭൂമിയുടെത്തരം വലിപ്പുമോ എൻ
ലീ, ചിവാളിനെന്നിയിരുന്നുൽ മേത്തു പോരിൽ
രവി, യുത്തരവാണാരാജിയാലും
വൈയിലരിറാച്ചിടയന്നുമിച്ചുവേംമോ? (മന്ത്ര)

ഭീഷിംഗർഥഃ— ശാന്ത്യാരീനിന്നനു, വൈളിവായിപ്പുന്നയം.
അംഗങ്ങൾ മനസ്സിലായിപ്പേ,
വാണിപ്പുംവാക്ഷരം ചേന്ന്
ഞാണ്ടനാവിൻ വചനങ്ങളുംതു?
വിൽ വലിച്ചതു പാതമ്പൻ താൻ;
ചേവി നൽകിലഭ്യോ ദുബാൻ? (മര)

സുതൻഃ— [പ്രശ്നവരിച്ച്] തിരമേനി വിജയിച്ചാലും!
കരു രാത്രിക്കമ്മം കഴിപ്പിണ്ടാം.

ഭീഷിംഗർഥഃ— എന്തിനു?

സുതൻഃ—
ഇതണ്ണു ചെയ്യാതണ്ണപ്പോ
ധപജതതക്കണ തീണ്ടിയാൽ;
ഇതാ, അതുകൊടുയാം വാണം!
കടങ്ങൾക്കംണ്ണതുണ്ണു പേര്. (മവ)

ഭീഷിംഗർഥഃ— കൊണ്ടുവരു:

[സുതൻ കൊണ്ടു വെള്ളം.]

ദീഷ്ടുമർ:— [വാങ്ങി നോക്കിയിട്ട്] ഉണ്ണി, ഗാന്ധാര
രാജരാവേ, പ്രായംധിക്രമരാൽ എൻ്റെ കണ്ണ
നാ കാഴ്ച പോരാ. ഇതൊന്നു വായില്ലോ.

നക്കി:— [വാങ്ങി വായിച്ചിട്ട്] അഞ്ജുനവൻം. [എന്നു
വാച്ചുവരിയുന്നു. ഒരു ദ്രോണയുടെ കാഴ്ചകൾ വീഴുന്നു.]
ദ്രോണർ:— [വാശമെട്ടിട്ടിട്ട്] ഉണ്ണി, വരു, വരു!

ഇതം, ദീഷ്ടുമരെ വന്തിപ്പു—
നെന്തിലിഷ്യൻ വിട്ട സായകം,
എന്ന ക്രമേണ വന്തിപ്പുൻ
മനിൽ വീണാതു കാലിപ്പായോ! (മ.ര.)

നക്കി:— ദരംകൊണ്ടുള്ള ഉറും ദരിയല്ല.
ഭനഞ്ജ്ഞനവന്നൊരുത്തനണ്ഡം;
സ്വീച്ഛവന്നെയ്ക്കു വിട്ടതാവും;
അമ്മവം, തെളിവായോ വക്കതിരിക്കും
ചിത്രമാട്ടത്തനുള്ള കാല്യാഗ്രതം.. (ര.ഡ.)

ദിഞ്ഞാധനൻ:—
ഒരുക്ക രാജ്യം നൽകിപ്പു—
നന്നതം, ചൊൻവതാകിലോ!
സ്വം ധമ്മവനക്കണ്ണാൽ
കൊടുക്കാം പാതി നാട് നോൻ. (ര.മ.)

ഭന്ന:— [പ്രാവണച്ചു്] മഹാരാജാവു അയിച്ചാല്ലോ!
വിംബ നഗരത്തിൽനിന്നു് ഒരു മുത്ര വന്നി
രിപ്പുനു.

ദ്രോധ്യനൻ:— കൂട്ടിക്കാണ്ട് വാ.

ഡോ:— മഹാരാജാവിന്റെ കല്പന പേരാലാ, [പോതി]

[വിന്ന ഉത്തരം പ്രവേശിക്കും.]

ഉത്തരൻ:—

മിംജ്ഞ തുറഗങ്ങളെപ്പുണ്ടാവു
ത്തിലോടാജ്ഞിയും,

കിംച്ചുവഴി പോതുവാൻ മമ രദ്ദം
വിളംബിച്ചുപോണ്ട;

കാരിടിന്മരത്തുതരം കരികളാൽ
നിരപ്പരംതാം

യരിത്രികാൽ തൈക്കമിയാണുവഹി! പോ..

നീതെൻ്നവാജികമം. (42)

[അടഞ്ഞുചെന്ന ശാഴ്ത്] അതുചാൽപ്പിതാമഹാദി
കളായ ഏപ്പു രാജാക്കന്നാരേയും സൊൻ അം
ദിവംദ്യംചെച്ചുനാ.

എപ്പാവകം:— ഉള്ളി, ലീഗ്രവായസ്സുചിരിജ്ഞക!

ദ്രോണർ:— അവിടുന്നു, വിരാദന്തേരൻ എന്നു
ണ പഠന്തയമ്പിട്ടിക്കിട്ടുന്നു?

ഉത്തരൻ:— അവിടുന്നപ്പു എന്നു അഭ്യന്തര്

ദ്രോണർ:— പിന്ന ആരാണ് ഉള്ളിക്കു പഠന്തയ
മൃത്തും?

ര. വിളംബിച്ചു=തംമസിച്ചു കിന്തിന്മരത്തുന്നു=അംജ്ഞ
നീന്നും ബാണാദ്ധൈം ഒന്നു മരിഞ്ഞതുകമാ.

ഉത്തരൻ:— അതുവാൻ യധിഷ്ഠരൻ.

ദ്രോണർ:— ഏന്താണ് ധമ്മരാജൻ പഠനയച്ചി
ക്കിളിതോ?

ഉത്തരൻ:— കേട്ടാലും:

ഉത്തരയെ സൗഖ്യരഹ്യം മേ
കിട്ടി; റപ്പാരെ താൻ കൂണിഷ്ടുന്ന;
അവിടെത്താനോ? ഇങ്ങോ?
പരിശയമൊട്ടിൽ വെച്ച ചെയ്യുണ്ടോ?
(ഒ.സ)

രക്കൻ:— അവിടെത്തനെ, അവിടെത്തനെ!

ദ്രോണർ:—

എം താൻ വാത്തവയത്തിംച്ചുൻ;
തീന് ക്രിഷ്ണരാത്രിയാം;
ധമ്മതാലോറതാം ഭിക്ഷ
ധമ്മതാൾത്തനെ നൽക മേ, (ഒ.സ)

ദിംബംഡനൻ:—

കാഡോ, രാജുമിതാ നൽകി
ഇന്ത്രാൺപുംബൈ വക്കു താൻ:
ചത്താലും മത്തുരെപ്പുണം
സത്യം നിൽക്കുകിൽ നിൽക്കുമെ!

രണ്ട്

സിംഗാമക്കം

ദ്രോണർ:—

അഭയോ! സത്രപ്പുർ നാമെല്ലോ
ഗ്രഹച്ഛിദ്രം നരിയ്യു ഉംൽ
ഇന്മരനാംക്കവും രീയ്യുട്ടു
നമ്മിംതന്നു പ്രപദ്യുംഗവൻ!

[എല്ലുവയം പോയി. ദുനാം അക്കം കഴിഞ്ഞ]

ക്രാലിപ്പത്രം

അഗ്രം	വരി	അനുലഭം	നുലഭം
ര.	ചര	പ്രജം	പ്രജം
ര.	രമ	തതിച്ചു	തതിച്ചു
സ.	ന്	ഭയനന്തർ	ഭയനന്തർ
ടി.	മന്ന	ചൂംചു	ചൂംചു
വ.	നൈ	തിക്ക്	തിക്ക്
ടി.	മന്ന	ഭീക്ഷി	ഭീക്ഷി
ഹി.	ച്ച	മഹാ	മഹ
ടി.	മന്ന	മൊക്കേന	മൊക്കേന
ഫ്ര.	ന.	പുമാതനഃ	പുമാതനയ
രഥ.	ന.	ലാരം	ലിരവ
സഭ.	മന്ന	രോദ	രോദി
സന്ധ.	മന്ന	നാന	നാനാ
സം.	രജ	ഇല്ലാ	ഇല്ലം
സം.	ന.	മെന്ത്ര	മെന്ത്ര
ടി.	മൾ	കരിളിൽ	കരികളിൽ
സ്വ.	രജ	കൊണ്ടുക്കു	കൊണ്ടുള്ള
ദ്ര.	വ.	ആസ്താ	ആസ്ത
രഥ.	മൻ	മെമ്മ	മെന്ന
ദന്ധ.	ഫ്ര.	വയരം	വയരാ
സം.	ര	ഞാൻ	ഞാൻ
സം.	ന്	ധിക്ഷിരൻ	ധിക്ഷിരൻ
സം.	മന്ന	വാങ്ങുവൻ	വാങ്ങുവൻ
ടി.	ഫ്ര.	വിവാഹം	വിവാഹം
സന്ധ.	ര	പുംഗവൻ	പുംഗവൻ

